

**T.C.
PAMUKKALE ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
EĞİTİM BİLİMLERİ ANABİLİM DALI
EĞİTİM YÖNETİMİ, DENETİMİ, PLANLAMASI
VE EKONOMİSİ BİLİM DALI
TEZSİZ YÜKSEK LİSANS PROJESİ**

**LİSELERİN GELİR KAYNAKLARI VE HARCAMA
ALANLARI
(BALIKESİR - BANDIRMA İLÇESİ ÖRNEĞİ)**

Ender AFACAN

Denizli - 2020

**T.C.
PAMUKKALE ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
EĞİTİM BİLİMLERİ ANABİLİM DALI
EĞİTİM YÖNETİMİ, DENETİMİ, PLANLAMASI
VE EKONOMİSİ BİLİM DALI
TEZSİZ YÜKSEK LİSANS PROJESİ**

**LİSELERİN GELİR KAYNAKLARI VE HARCAMA ALANLARI
(BALIKESİR - BANDIRMA İLÇESİ ÖRNEĞİ)**

Ender AFACAN

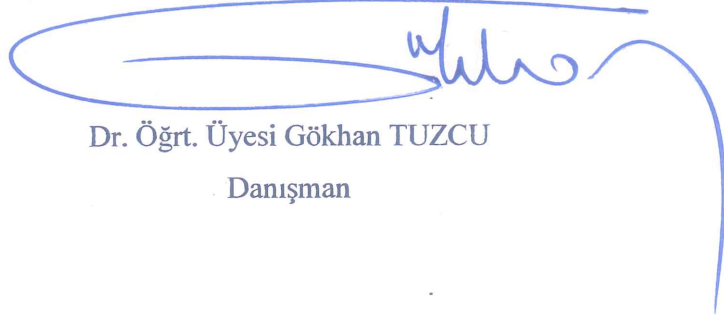
Danışman

Dr. Öğrt. Üyesi GÖKHAN TUZCU

PROJE

JÜRİ ÜYELERİ ONAY SAYFASI

Eğitim Bilimleri Anabilim Dalı, Eğitim Yönetimi, Denetimi, Planlaması ve Ekonomisi Bilim Dalı öğrencisi Ender AFACAN tarafından hazırlanan “Liselerin Gelir Kaynakları ve Harcama Alanları” başlıklı tezsiz yüksek lisans projesi, tarafımdan okunmuş, kapsamı ve niteliği açısından tezsiz yüksek lisans projesi olarak kabul edilmiştir.

Dr. Öğrt. Üyesi Gökhan TUZCU
Danışman

Pamukkale Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Yönetim Kurulunun

20. Ocak 2020 tarih ve 25.114. sayılı kararıyla onaylanmıştır.

Prof. Dr. Mustafa BULUŞ

Enstitü Müdürü

TEŞEKKÜR

Bu araştırmanın gerçekleştirilmesinde öncelikle, bizleri “eğitim ekonomisi ve planlaması” bilim dalıyla tanıştıran ve bu dalda eğitim görürken bize yol gösteren, değerli hocam Dr. Gökhan TUZCU’ya teşekkürlerimi sunmaktan büyük onur duyuyorum. O olmasaydı, doğal olarak böyle bir bilim dalından haberimiz olmayacağı gibi bu dalda donanımlı olarak eğitim görme olanağına da kavuşamayacaktık. Aynı zamanda bu alanda proje hazırlamak aklımıza gelmeyecekti ve eğitimin başka yüzünü de göremeyecektik.

Dr. Gökhan TUZCU, araştırmamın her aşamasında beni yönlendirerek cesaretlendirmiş, değerli görüş ve eleştirileriyle rehberliğimi yapmış, değerli zamanını, bilgi ve deneyimlerini paylaşmaktan hiç kaçınmamıştır. Yaşama ve eğitime bakışını örnek aldığım değerli hocama çok teşekkür ederim.

Bilgi ve deneyimleriyle bizlerin yetişmesinde büyük emeği geçen, aynı zamanda moral ve motivasyon kaynağı olan Prof. Dr. Abdurrahman TANRIÖĞEN’e çok teşekkür ederim. Dr. Meral URAS BAŞER’e, Dr. Fatma ÇOBANOĞLU’na ve Dr. Muammer KUNT’a teşekkür ederim.

Projenin araştırma aşamasında ve bilgi vermede katkılarını esirgemeyen lise müdürlerine ve okul müdürüm İsmail GÖNÜLTAŞ’a çok teşekkür ederim.

Her zaman büyük desteğini esirgemeyen anneme, eşime ve oğluma teşekkür eder, hepsine sevgi ve saygılarımı sunarım.

ETİK BEYANNAMESİ

Pamukkale Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, proje yazım kurallarına uygun olarak hazırladığım bu proje çalışmasında; proje içindeki tüm bilgi ve belgeleri akademik kurallar çerçevesinde elde ettiğimi, görsel, işitsel ve yazılı tüm bilgi ve sonuçları, bilimsel ahlak kurallarına uygun olarak sunduğumu, başkalarının eserlerinden yararlanılması durumunda, ilgili eserlere bilimsel normlara uygun olarak atıfta bulunduğumu, atıfta bulunduğum eserlerin tümünü kaynak olarak gösterdiğimi, Kullanılan verilerde herhangi bir tahrifat yapmadığımı, bu projenin herhangi bir bölümünü bu üniversitede ya da başka bir üniversitede başka bir proje çalışması olarak sunmadığımı beyan ederim.

Ender AFACAN

ÖZET

Liselerin Gelir Kaynakları Ve Harcama Alanları

AFACAN, Ender

Tezsiz Yüksek Lisans Projesi

Eğitim Bilimleri ABD

Eğitim Yönetimi Denetimi Planlaması ve Ekonomisi Bilim Dalı

Proje Danışmanı: Dr.Öğrt. Üyesi Gökhan TUZCU

Ocak 2020, 55 Sayfa

Eğitim, bir ülkenin geleceğini emanet edeceği insanların niteliklerini artırma aracıdır. Aynı zamanda, toplum yaşamında yer edinmek için edinilen bilgi, beceri ve anlayışların toplamıdır. Bir ülkenin gelecekte nerede olacağını belirleyecek olan çocuklarının, nitelikli olarak eğitilmesi, o ülkenin eğitime verdiği önemle eşdeğerdir.

Bu araştırmada, Balıkesir ilinin Bandırma ilçesindeki liselerin gelir kaynakları ile harcamaları ele alınmıştır. İlgili okulların kayıtları (arşivleri) taranarak gereksinim duyulan veriler elde edilmiş ve çözümlenmiştir.

Liselerin ana gelir kaynağı, MEB tarafından (Ankara'dan) gönderilen ödeneklerdir. Ancak bu miktar pansiyonlu liseler dışındaki liselerde yeterli değildir. Bu nedenle lise yöneticileri ve Okul-Aile Birlikleri, kendi çabalarıyla gelir artırıcı yöntemlere başvurmaktadır (bağış, kermes, çay vb).

Taşıma yapılan okullarda, taşıma ve yemek harcamalarının tamamını devlet karşılamaktadır, öğrencilerin ailelerinden herhangi bir para alınmamaktadır.

Okullarda öğrenci başına düşen harcamaların yüksek olması, derslik başına ve öğretmen başına düşen öğrenci sayısının az olmasından kaynaklanmaktadır.

Bu araştırmaya benzer araştırmalar, Türkiye'deki coğrafi bölgelerde ve hatta ulusal düzeyde de yapılmalıdır. Araştırmalara devletin tüm eğitim birimleri katkı yapmalıdır.

Anahtar Kelimeler: Eğitim harcaması, eğitimin gelir kaynakları, eğitimin finansmanı, eğitim bütçesi, ortaöğretim, lise.

İÇİNDEKİLER

	<u>Sayfa</u>
TEZSİZ YÜKSEK LİSANS PROJE ONAY FORMU.....	I
TEŞEKKÜR	II
ETİK BEYANNAMESİ	III
ÖZET	IV
İÇİNDEKİLER	V
TABLO LİSTESİ.....	VI
1. BÖLÜM: GİRİŞ	1
1.1. Problem	2
1.1. 1. Alt Problemler	3
1.2. Araştırmanın Amacı	4
1.3. Araştırmanın Önemi	4
1.4. Sayıtlar	4
1.5. Sınırlılıklar	5
1.6. Tanımlar	5
2. BÖLÜM: KURAMSAL ÇERÇEVE ve İLGİLİ ARAŞTIRMALAR	6
2.1. Kuramsal Çerçeve	6
2.2. İlgili Araştırmalar	9
3. BÖLÜM: YÖNTEM	10
3.1. Araştırmanın Yöntemi	10
3.2. Evren ve Örneklem	10
3.3. Veri Toplama Aracı	10
3.4. Verilerin Çözümlemesi	10
4. BÖLÜM: BULGULAR ve YORUMLAR	11
4.1. Bandırma Anadolu Lisesi	11
4.2. Bandırma Anadolu İmam-Hatip Lisesi	18
4.3. Akşemsettin Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi	26
4.4. Bandırma Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi	32
4.5. Enerji-SA Fen Lisesi	39
5. BÖLÜM: TARTIŞMA ve ÖNERİLER	47
5.1. Sonuçlar ve Tartışma	47
5.2. Öneriler	50
KAYNAKLAR.....	52
EKLER.....	54

TABLO LİSTESİ

	<u>Sayfa</u>
<i>Tablo 4.1. Bandırma Anadolu Lisesi Öğrenci Sayısı.....</i>	12
<i>Tablo 4.2. Bandırma Anadolu Lisesi Öğretmen Sayısı.....</i>	12
<i>Tablo 4.3. Bandırma Anadolu Lisesi Yardımcı Personel Sayısı.....</i>	13
<i>Tablo 4.4. Bandırma Anadolu Lisesi Derslik ve Şube Sayısı.....</i>	14
<i>Tablo 4.5. Bandırma Anadolu Lisesinin Gelir Kaynakları (TL).....</i>	15
<i>Tablo 4.6. Bandırma Anadolu Lisesinin Gider (Harcama) Alanları (TL).....</i>	16
<i>Tablo 4.7. Bandırma Anadolu Lisesinde Öğrenci Başına ve Öğretmen Başına Düşen Harcama (TL).....</i>	17
<i>Tablo 4.8. Bandırma Anadolu İmam-Hatip Lisesi Öğrenci Sayısı.....</i>	19
<i>Tablo 4.9. Bandırma Anadolu İmam-Hatip Lisesi Öğretmen Sayısı.....</i>	19
<i>Tablo 4.10. Bandırma Anadolu İmam-Hatip Lisesi Yardımcı Personel Sayısı.....</i>	20
<i>Tablo 4.11. Bandırma Anadolu İmam Hatip Lisesi Derslik ve Şube Sayısı.....</i>	21
<i>Tablo 4.12. Bandırma Anadolu İmam-Hatip Anadolu Lisesinin Gelir Kaynakları (TL).....</i>	22
<i>Tablo 4.13. Bandırma And. İmam-Hatip Lisesinin Gider (Harcama) Alanları (TL).....</i>	23
<i>Tablo 4.14. Bandırma Anadolu İmam-Hatip Lisesinde Öğrenci Başına ve Öğretmen Başına Düşen Harcama (TL).....</i>	24
<i>Tablo 4.15. Akşemsettin MTAL Öğrenci Sayısı.....</i>	26
<i>Tablo 4.16. Akşemsettin MTAL Öğretmen Sayısı.....</i>	27
<i>Tablo 4.17. Akşemsettin MTAL Yardımcı Personel Sayısı.....</i>	27
<i>Tablo 4.18. Akşemsettin MTAL Derslik ve Şube Sayısı.....</i>	28
<i>Tablo 4.19. Akşemsettin Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesinin Gelir Kaynakları.....</i>	29
<i>Tablo 4.20. Akşemsettin MTAL Gider (Harcama) Alanları (TL).....</i>	30
<i>Tablo 4.21. Akşemsettin MTAL Öğrenci Başına ve Öğretmen Başına Düşen Harcama (TL)..</i>	31
<i>Tablo 4.22. Bandırma Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi Öğrenci Sayısı.....</i>	33
<i>Tablo 4.23. Bandırma Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi Öğretmen Sayısı.....</i>	33
<i>Tablo 4.24. Bandırma Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi Yardımcı Personel Sayısı.....</i>	34
<i>Tablo 4.25. Bandırma Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi Derslik ve Şube Sayısı.....</i>	35
<i>Tablo 4.26. Bandırma Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesinin Gelir Kaynakları (TL).....</i>	36
<i>Tablo 4.27. Bandırma Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesinin Gider (Harcama) Alanları (TL).</i>	37
<i>Tablo 4.28. Bandırma MTAL Öğrenci Başına ve Öğretmen Başına Düşen Harcama (TL).....</i>	38
<i>Tablo 4.29. Enerji-SA Fen Lisesi Öğrenci Sayısı.....</i>	39
<i>Tablo 4.30. Enerji-SA Fen Lisesi Öğretmen Sayısı.....</i>	40
<i>Tablo 4.31. Enerji-SA Fen Lisesi Yardımcı Personel Sayısı.....</i>	41

<i>Tablo 4.32. Enerji-SA Fen Lisesi Derslik ve Şube Sayısı</i>	42
<i>Tablo 4.33. Enerji-SA Fen Lisesinin Gelir Kaynakları (TL)</i>	43
<i>Tablo 4.34. Enerji-SA Fen Lisesinin Gider (Harcama) Alanları (TL)</i>	45
<i>Tablo 4.35. Enerji-SA Fen Lisesi Öğrenci Başına ve Öğretmen Başına Düşen Harcama (TL)</i>	46

1. BÖLÜM: GİRİŞ

Eğitim, ilgi ve yetenekleri esas alarak bilimsel düşünme gücüne ve mesleki niteliğe sahip insan gücünü yetiştiren sistemdir. Pozitif düşünen ve sorun çözme yeteneği gelişmiş, öğrenmeyi öğrenebilen yüksek nitelikli, bilgi çağı insanını yetiştirme sorumluluğu, eğitime verilmiştir (Tuzcu 2004,Sa 20).Eğitimin görevi, genç kuşaklara, çağın gereksinimlerine uygun nitelikler ile gerçekçi kararlar verebilmeyi sağlayıcı bilgi ve beceriler kazandırmaktır. Bir ulusun kalkınması, çağa uygun bir eğitim sistemi ile olanaklıdır (Tuzcu 2018,Sa 16).

Ortaöğretimin (lisenin) amaçları şöyle özetlenebilir (Tuzcu 2018,s.148):

– Öğrencilere, ülkenin ekonomik, toplumsal ve siyasal kalkınmasına katkıda bulunma bilinci ve gücü kazandırmak.

– Öğrencilere ortak bir genel kültür vererek, onlara kişi ve toplum sorunlarını tanıma ve çözüm yolları arama nitelikleri kazandırmak.

– Öğrencileri, ilgi ve yetenekleri ölçüsünde ve yönünde işgücü piyasasına ve yükseköğretime hazırlamak.

– Öğrencilerin ilgi ve yetenekleri ile toplumun gereksinimleri arasında denge sağlamak.

MEB Ortaöğretim Kurumları Yönetmeliği'nde (2019, md.7) ortaöğretim okullarının (liselerin) amaçları şunlardır:

a) Öğrencileri, bedensel, zihinsel, etiksel, toplumsal ve kültürel nitelikler yönünden geliştirmek, demokrasi ve insan haklarına saygılı olmak, çağın gerektirdiği bilgi ve becerilerle donatarak geleceğe hazırlamak.

b) Öğrencileri, ortaöğretim düzeyinde ortak bir genel kültür vererek yükseköğretime, mesleğe, yaşama ve iş alanlarına hazırlamak.

c) Eğitim ve istihdam ilişkilerini, sağlıklı, dengeli ve dinamik bir yapıya kavuşturmak.

ç) Öğrencilerin öz güven, öz denetim ve sorumluluk duygularını geliştirmek.

d) Öğrencilere çalışma ve dayanışma alışkanlığı kazandırmak.

e) Öğrencilere yaratıcı ve eleştirel düşünme becerisi kazandırmak.

f) Öğrencilerin dünyadaki gelişme ve değişimleri izleyebilecek düzeyde yabancı dil öğrenebilmelerini sağlamak.

g) Öğrencilerin proje geliştirerek bilgi üretebilmelerini sağlamak.

ğ) Teknolojiden yararlanarak nitelikli eğitim verilmesini sağlamak.

h) Yaşam boyu öğrenmeyi benimsetmek.

ı) Eğitim, üretim ve hizmette uluslararası standartlara uyulmasını ve belgelendirmenin özendirilmesini, mesleki eğitim görenlerin işgücü piyasasına hazırlanmasını sağlamak.

Öğrenciler, kazandıkları bilgi ve becerileri, toplumda işleyebilmelidir. Öğrencilerin üretken yurttaşlar olmayı öğrenebilmeleri için beceri kazanmaları zorunludur. Eğitim, toplumu şekillendirmeye yardımcı olur. Nitelikli bir eğitimle öğrenciler, farklı iş pozisyonları için daha uygun olacaktırlar. Eğitim, her öğrenci için yaşamsal öneme sahiptir. Eğitim için harcanan kaynakların, kişi ve toplum için yalnızca ekonomik açıdan değil, aynı zamanda sosyal ve psikolojik açıdan da yararlı olduğu kanıtlanmıştır.

Son yıllarda toplumun bilinçlenmesi ve devletin lise eğitimine gereksinim duyan bireylerin üst öğretime geçebilmeleri, ailelerinde meslek sahibi olabilmeleri nedeniyle lise eğitimi veren okulların öğrenci sayılarında sistemli bir artış gözlenmektedir. Bilindiği gibi Türkiye’de 2012 yılında 4+4+4 modeli ile liseler zorunlu hale gelmiştir. Bunun sonucunda liselerin sayısı hızla artmıştır. MEB Ortaöğretim Genel Müdürlüğü verilerine göre 2019 yılında Türkiye’de 2.577 Anadolu Lisesi, 310 Fen lisesi ve 89 Sosyal Bilimler Lisesi vardır.

Bir ülkede üretilen eğitim hizmetinin nicel ve nitel düzeyini gösteren önemli göstergelerden biri, eğitim için ayrılan parasal kaynaklar ve bu kaynaklarla yaratılan ürünlerin niteliği ve niceliğidir. Bu süreçte eğitim sisteminin yapı ve işleyişi de önemlidir (Tuzcu 2014,s. 22).

1.1.Problem

Türkiye’de liselerin gelir kaynakları ve bu kaynakların harcandıkları alanlara ilişkin yeterli veri bulunmamaktadır. Diğer bir deyişle liselerin merkezi yönetim bütçesi (genel bütçe) dışındaki gelir kaynaklarına ilişkin Türkiye’de az sayıda araştırma yapılmıştır. Yapılmış olan araştırmalar ise çoğunlukla, gerçekleşen finans rakamlarına ulaşmak yerine, okul yöneticilerine anket uygulayarak finans kaynaklarının neler olduğu konusunda bilgi vermekte ve okul yönetiminin finans kaynakları bulmada karşılaştıkları sorunlara

ilişkindir. Oysaki merkezi yönetim bütçesi dışında kalan finans kaynaklarının miktarı ve bu miktarın yeterli olup-olmadığı, okul yönetiminin bu kaynakları nasıl yönettiği araştırılmalıdır (Dinçer, 2018).

Ayrıca yasal metinler de yeterli değildir. Liselerin gelir kaynakları, birçok yasa ve yönetmelikle düzenlenmiş ancak tam anlamıyla liselerin gelir kaynaklarının neler olduğu ve harcamaların nasıl gerçekleştiğine ilişkin kapsamlı ve ayrıntılı bilgiler içermemektedir. Liseler de gereksinimlerini karşılayabilmek için birçok finansman kaynağına yönelmiştir.

Bu araştırmanın problemi, liselerin (ortaöğretim okullarının) gelir kaynaklarını ve harcamalarını ortaya koymaktır. Bu bağlamda şu soruya yanıt aranmıştır: Liseler, hangi kaynaklardan gelir elde etmektedirler ve bu gelirleri hangi alanlarda, hangi işler için harcamaktadırlar?

1.1.1. Alt Problemler

Bu ana soruya uygun bir biçimde, aşağıdaki, alt sorulara yanıt bulmaya çalışılmıştır:

- Anadolu liseleri, hangi kaynaklardan gelir elde etmektedir ve bu gelirleri hangi alanlarda, hangi işler için harcamaktadırlar?
- Mesleki ve teknik Anadolu liseleri, hangi kaynaklardan gelir elde etmektedir ve bu gelirleri hangi alanlarda, hangi işler için harcamaktadırlar?
- Fen liseleri, hangi kaynaklardan gelir elde etmektedir ve bu gelirleri hangi alanlarda, hangi işler için harcamaktadırlar?
- İmam-hatip liseleri, hangi kaynaklardan gelir elde etmektedir ve bu gelirleri hangi alanlarda, hangi işler için harcamaktadırlar?
- Lise türleri arasında, hem gelirler, hem giderler itibarıyla anlamlı bir fark var mıdır?

1.2. Amaç

Bu araştırmanın temel amacı, liselerin (ortaöğretim okullarının) hangi kaynaklardan gelir elde ettiğini ve hangi alanlara harcama yaptığını ortaya koymaktır.

1.3. Önem

Lise eğitiminin geliştirilebilmesi için ve öğrencilerin zeka ve ilgi alanlarına yönelik eğitim yapılabilmesi için planlama zorunlu görülmektedir. Oysa okullarda yapılan çalışmaların sonuçlarının derlenmesi ve çözümlenmesi konusunda yeterli sayıda araştırma bulunmamaktadır. Bu durum, eğitim planlarını zorda bırakmakta ve uzun dönemli plan yapmalarını engellemektedir. Planlamanın yetersiz kalması da eğitimin verimliliğini olumsuz etkilemektedir. Elde edilen veriler de çoğu zaman gerçeği yansıtmamaktadır. Okulların sayısal verileri arasında çok büyük farklar görülebilmektedir.

Liselerin işletilebilmesi için gerekli gelir kaynaklarının neler olduğu ve bu gelirlerinin nerelere harcandığını ilişkin Türkiye’de hemen hemen hiç araştırma yapılmamıştır. Bandırma’da da bu alanda bir araştırma yapılmamıştır.

Bandırmada okuma-yazma oranı % 99,5’tir. Durum böyle olunca aileler ve okullar öğrencilerin eğitimi konusunda hiçbir harcamadan kaçmamaktadır. İlçede ayrıca 9 tane özel okul bulunmaktadır. Bu kadar eğitim öğretime önem veren bir ilçede eğitimin finansmanı konusunda bir araştırma olmamıştır. Bakanlıktan gelen ödenekler, bağışlar, kermesler ile eğitim öğretim faaliyetleri yürütülmekte, ancak yeterli olmamaktadır.

Bu alanda herhangi bir araştırmanın olmaması, politika belirleyicileri ve karar vericileri şaşırtmaktadır. Aynı zaman da, ulusal eğitimin temel ilkelerine ulaşılmasını zorlaştırmaktadır.

Ülkenin gereksinim duyduğu ara işgücü, lise düzeyinde yetiştirilmektedir. Bu bağlamda, liselerin gereksinimlerinin zamanında ve yeterli düzeyde karşılanması ve uygun eğitim ortamlarının oluşturulması, gelir kaynaklarının düzenli oluşuna bağlıdır. Bu araştırma, ortaöğretime ayrılacak kaynakların planlanması için ayrı bir önem taşımaktadır.

1.4. Varsayımlar

1. Katılımcılar, ölçme aracındaki (görüşme formundaki) sorulara gerçekçi ve samimi bir biçimde yanıt vermişlerdir.

2. Katılımcıların mesleki deneyimi ve gözlemleri, bu araştırmanın sorularını yanıtlamak için yeterlidir.

3. Okul kayıtlarından ve milli eğitim müdürlüğü kayıtlarından derlenen sayısal veriler gerçekleri yansıtmaktadır.

1.5. Sınırlılıklar

1. Araştırma, Balıkesir ilinin Bandırma ilçesinde yapılmıştır, diğer ilçelerdeki okulları kapsamamaktadır.
2. Araştırma, 2016-2017 öğretim yılından 2018-2019 öğretim yılına kadar olan üç yılı kapsamaktadır. Diğer yılları kapsamamaktadır.
3. Araştırma, yalnızca kamu okullarını kapsamaktadır, özel sektöre ait okulları kapsamamaktadır.

1.6. Tanımlar

Lise (Ortaöğretim): Türkiye’de ortaokul sonrasında dört yıl süren eğitim düzeyidir. Zorunludur. Genel ve mesleki olmak üzere iki türe ayrılır. Örgün olduğu gibi açık öğretimi de vardır.

Eğitimin Finansmanı: Eğitimsel çalışmaların gerçekleştirilebilmesi için gerekli parasal kaynaklarının nereden ve nasıl sağlanacağına ilişkin süreçtir. Kamu fonları, öğrenci harçları, bağışlar, döner sermaye gelirleri, sınav ve kayıt harçları vb kalemlerden oluşur (Tuzcu 2014,s. 164).

Eğitim, genel olarak üç farklı yöntemle finanse edilmektedir. Bunlar şöyle özetlenebilir (Tuzcu 2017,s. 129):

1. “Kamusal” yöntem: Okulların tüm harcamalarını devlet karşılar. Bunu, halktan topladığı vergilerle yapar.
2. “Yarı kamusal” yöntem: Okulların harcamalarının bir kısmını devlet, bir kısmını çocuğu okula giden aileler karşılar. Ailelerin ödediği paraya “harç” da denilmektedir. Bu yöntemin bir başka türü de şöyledir: Devlet, özel sektör tarafından işletilen okulların yaptığı harcamaların bir kısmını “destek (özendirme/teşvik) adı altında karşılar.
3. “Özel” yöntem: Devlet, okulların harcamalarına hiçbir biçimde karışmaz. Okullar, tamamen özel sektör tarafından işletilir. Bunu, okuldaki öğrencilerin ailelerinden aldığı paralar ile yapar.

Eğitim harcamaları: Genel ve katma bütçeli dairelerden, özel sektör ve kamu ekonomik kuruluşları bütçelerinden eğitim hizmetlerine yapılan tüm harcamalardır. Başka bir deyişle eğitim harcamaları, eğitim sektörüne ayrılan tüm parasal kaynaklardır (Âdem 1993,s. 94).

2. BÖLÜM: KURAMSAL ÇERÇEVE ve İLGİLİ ARAŞTIRMALAR

Bu bölümde, liselerin gelir kaynakları ve harcama alanlarına ilişkin derlenen kuramsal bilgiler ve bu alanda yapılmış araştırmalar yer almaktadır.

2.1. Kuramsal Çerçeve

Eğitim harcamalarında yıldan yıla görülen büyük artışın nedenlerini, toplumsal ve ekonomik kalkınmanın zorunlu kıldığı nitelikli insan gücü gereksiniminin yıldan yıla artmasıyla ya da eğitimin uzun dönemde verimliliği yüksek bir yatırım sayılmasıyla açıklamak yetersiz olur. Bilindiği gibi planlı kalkınma politikası izlemenin temel amacı, eldeki sınırlı kaynakların çeşitli sektörler arasında dengeli bir biçimde bölüştürülmesini, en etkili bir biçimde kullanılmasını sağlamak, toplumun gereksinimlerinden tümünü bir bütün içinde karşılamaktır. Kuşkusuz bir eğitim yöneticisi için temel sorun budur ya da bu olmalıdır. Eğitim sistemi ve ekonominin nitelikli insan gücü gereksinimini dikkate alarak öğrenci sayısı gelişmeleri hesaplanmalıdır. Öğrenci başına harcamalar tahmin edilirken, eğitim sisteminin hızlı bir biçimde gelişmesinin sağlanabilmesi için, toplam ne kadar parasal kaynağa gereksinim duyulacağı hesaplanmalıdır (Âdem 1993,s. 93).

Devletin, kamu hizmetlerini görebilmek için çeşitli mal ve hizmetlere gereksinimi vardır. Bu mal ve hizmetler para harçayarak sağlanmaktadır. Ancak kamu ekonomisi, özel ekonomik etkinliklerde olduğu gibi, kâr amacına yönelmiş etkinliklerden oluşmadığı gibi, arz ve talep ya da piyasa fiyat mekanizması yardımı ile de düzenlenmemektedir. Kamu hizmetlerinin yürütülmesi, siyasi ve yönetsel yöntemler yardımı ile verilen bir takım kararlarla sağlanır. Devletin kamu hizmeti şeklinde yürüttüğü pek çok hizmetten biri de eğitimidir. Devletin böyle bir hizmetin sorumluluğunu üstlenmesi için iki önemli koşulun gerçekleşmesi gerekir. Bunlardan birincisi, anılan hizmetin toplum bakımından önemli olması, ikincisi ise özel çabalarla ve mali olanaklarla hiç ya da yeterli miktar ve nitelikte karşılanamamasıdır (Serin 1979,s. 89).

Planlama çalışmalarının hareket noktası olarak, daha önceki dönemlerde gerçekleşen durum esas alınmalıdır. Okul çağındaki tüm nüfusu eğitimden geçirmek, çağ nüfusunun büyük bir kısmının ortaöğrenim görmesini sağlamak, hızla gelişen Türk ekonomisinin günden güne daha çok gereksinim duymaya başladığı nitelikli insan gücünü yetiştirmek için, üniversite kapısında yükseköğrenim istemiyle beklemekte olan yüzbinlerce gencinde

öğrenim olanaklarından da yararlanması için, eğitimdeki ekonomik sorunlar incelenmek zorundadır (Âdem1993,s. 94).

Devlet, kamusal hizmetlerin karşılanmasını üzerine alınca, vergi koyma gücünü kullanır, resim ve harçlar alır ve gerekirse yurttaşlarından borç alma yoluna gider. Devlet, çalışmalarını yürütürken, piyasa-fiyat mekanizmasından yararlanmadığı gibi, düzenleyici bir takım kararlarla kendileri istemese bile yurttaşlarının bazı hizmetlerden zorla yararlanmasını sağlamaya çalışır. Bu tip hizmetlerin başında eğitim gelir. Bu nedenle hemen hemen tüm ülkelerde, uygulama da aksaklıklar olsa da, asgari düzeyde eğitim görmeyi ya da okula gitmeyi zorunlu kılan ve çocuklarını bundan yoksun bırakan ana-babayı cezalandıran yasalar çıkarılmıştır. Bilindiği gibi Türkiye’de ilköğretim, yasal bir zorunluluktur. Çünkü, ekonomik bakımdan kendi gereksinimlerine göre rasyonel hareket eden bir aile, aile bütçesini desteklemesi amacıyla, çocuğunun çok genç yaşta işgücü piyasasına katılmasını isteyebilir. Bu davranış, kısa dönemde aile yönünden yararlı olsa bile, çocuk ve toplum yönünden hem kısa dönemde hem uzun dönemde yararlı değildir. Bu nedenle toplum, ekonomik rasyonelliği bir kenara iter ve çocukların fiziki ve fikri yetenekler bakımından ücret karşılığında iş görme gücüne ulaşabilecekleri asgari bir yaşa kadar ya da belli bir miktar ve düzende eğitim görünceye kadar okula devam etmesini zorunlu kılar. Nasıl ekonominin özel sektörden daha yüksek kaliteli mal üretmesi beklenmekte ise, bir kamu hizmeti olan eğitim hizmetinin de, zaman içinde niteliğinin yükseltilmesi ve geliştirilmesi, ilgili kurumların temel görevlerindedir (Serin 1979,s.90).

Eğitim harcamaları, genel ve katma bütçeli dairelerin, özel sektör ve kamu ekonomik kuruluşları bütçelerinden eğitim hizmetlerine yapılan tüm harcamalardır. Başka bir deyişle eğitim harcamaları, eğitim sektörüne ayrılan tüm parasal kaynaklardır (Âdem 1993,s.94). Tüm kamu harcamalarında olduğu gibi, eğitim alanında yapılan harcamalarda eğitimin toplumun ekonomik, sosyal ve kültürel gelişmesine yaptığı ya da yapabileceği katkı göz önünde bulundurularak haklı görülebilir ve savunulabilir. Çeşitli hizmetlerin topluma götürülmesinde, çeşitli alanlara yapılacak harcamalar ve özellikle yatırım harcamaları birbiriyle rekabet halindedir. Bu rekabetin nedeni, kamu sektörünün elindeki fonların sınırlı olmasıdır. Bu nedenle sınırlı olanakların en rasyonel ve en etkin şekilde kullanılmasına ve toplumun ekonomik, toplumsal ve kültürel gelişmesine, en az maliyetle en yüksek verimi sağlayacak tanınmasına çalışılacaktır (Serin 1979,s.119).

Eğitimin maliyeti, birisi eğitim hizmeti üreten (genel olarak eğitim kurumları, yönetim ve denetim işleriyle ilgili birimler) kurumlar yönünden ve diğer, eğitim

hizmetinden yararlanan tüketiciler (esas olarak aileler) yönünden olmak üzere iki tarafı da içermektedir. Aileler yönünden maliyet unsurları, ödenen okul harçları, okulla ilgili diğer masraflar ve ödenen vergilerin eğitime giden kısmının söz konusu aileye isabet eden payından oluşur. Burada asıl sorun, ailelerin çocuklarıyla kazanç sağlayan bir iş yerine okula göndermiş olmalarının bir sonucu olarak vazgeçmiş oldukları gelirin, maliyet unsuru olarak hesaba katılıp-katılmayacağıdır. Bu yeni vazgeçilen gelir, özellikle düşük gelir grubunda yer alan aileler ve yoksul ülkeler bakımından, eğitimden elde edilen gelirin düşük olmasının ya da kaynak israfının yüksek olmasının nedenini oluşturur. Eğitim kurumları ve otoriteleri bakımından eğitimin maliyeti, ilgili kurumların bütçelerinin, ödenen maaşları, bakım ve işletme masraflarını ve amortismanları kapsar (Serin 1979,s. 93).

Âdem, eğitim hizmetinin, hiçbir ülkede hiçbir zaman ekonomik anlamdaki maliyeti temel alınarak sunulmadığını söylemektedir. Söz gelişi, yükseköğretimi parasız bir eğitim olarak kabul etmeyen Kuzey Amerika’da bile, yükseköğretim gelirinin öğrencilerden alınan öğretim ücretleriyle karşılanan kısmı yıldan yıla azalmaktadır. Genel olarak eğitim sisteminin giderleri karşılanırken, geleneksel bütçe süreçlerine uyulmaktadır. Eğitim sisteminin, hızla gelişen ekonominin nitelikli insan gücü gereksinimini ve ulusun eğitim istemini karşılaması isteniyorsa, herkese yetenekleri ölçüsünde eğitim sunulması isteniyorsa, yeni gelir kaynakları aranmalıdır. Eğitim çalışmalarının (etkinliklerinin) istenilen düzeyde yürütülmesi, her şeyden önce yeterli parasal kaynakların araştırılması, sağlanması, çeşitli sektörler arasında dengeli bir biçimde bölüştürülmesi ve eldeki kaynakların etkili bir biçimde kullanılmasını zorunlu kılmaktadır. Bu açıdan eğitim sektörüne ilişkin kararları olumlu ya da olumsuz yönde etkileyen eğitim bütçesinin incelemesi önemlidir (Âdem 1993,s.183-184).

2.2. İlgili Araştırmalar

Türkiye’de liselerin gelir kaynaklarının neler olduğu ve bu kaynakların nerelere ne oranda harcandığına ilişkin çok sayıda araştırma yoktur. Araştırmalar çoğunlukla “görüşme yöntemi” ile yapılmaktadır. Okulların bütçelerinin yeterli olup-olmadığına ilişkin ya da bütçe ile ilgili yaşanan sorunlara ilişkin okul müdürlerinin görüşleri derlenmektedir. Diğer bir deyişle kolaycılığa kaçılmaktadır. Okulların bilgi ve belgelerinin taranması, çok uzun

zaman ve emek gerektirdiği için, bilgi ve belge tarama yöntemiyle yapılmış araştırma neredeyse hiç yoktur.

Bu araştırmanın yapılma sürecinde, aşağıdaki araştırma merkezleri, basılı kaynaklar ve internet siteleri taranmıştır:

- Ulusal Tez Merkezi (tez.yok.gov.tr)
- Ulusal Akademik Ađ ve Bilgi Merkezi (dergipark.ulakbim.gov.tr)
- Eğitim Fakültelerinin Dergileri
- Eğitim Bilimleri Enstitülerinin Dergileri

Yapılan taramalar sonucunda, liselerin gelir kaynakları ve bu kaynakların harcama alanları ile ilgili yapılmış araştırmaya, neredeyse hiç rastlanmamıştır.

Prof. Dr. Mahmut Âdem, Prof. Dr. Kasım Karakütük, Prof. Dr. Muhsin Hesapçioğlu, Doç. Dr. İlhan Dülger, Prof. Dr. C. Ergin Ekinci, Doç. Dr. Hüseyin Ergen vb akademisyenlerin, eğitim finansmanı ve eğitim harcamaları üzerinde araştırmaları vardır. Ancak doğrudan doğruya liselerin gelir kaynakları ve harcama alanlarına ilişkin araştırmaya rastlanmamıştır.

3. BÖLÜM: YÖNTEM

3.1. Araştırmanın Modeli

Bu araştırma, nicel ve nitel yöntemlerle yapılmıştır. Nicel bağlamda “tarama modeli” kullanılmıştır. Okulların defter ve bilgisayar kayıtları taranmıştır. Nitel bağlamda ise “görüşme modeli” kullanılmıştır. Okul müdürleri ile görüşme yapılmıştır.

3.2. Çalışma Grubu

Araştırmanın çalışma grubu, Balıkesir ilinin Bandırma ilçesindeki liselerdir. Bu ilçedeki beş lisenin kayıtları taranmış ve yöneticileri ile görüşme yapılmıştır. Araştırma kapsamındaki liselerden biri Sağlık Alanında Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi, biri Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi, biri Anadolu İmam-Hatip Lisesi, biri Anadolu Lisesi ve biri de Fen Lisesidir. Bu okulların her birinden bir ya da iki yönetici ile görüşülmüştür.

3.3. Verilerin Toplanması

Veriler iki türde toplanmıştır:

1. Okulların defter ve bilgisayar kayıtlarının taranması.
2. Liselerin yöneticileri ile görüşme yapılması.

Yarı yapılandırılmış görüşme formu, araştırmacı Ender Afacan tarafından geliştirilmiştir. Görüşme formu Ek 1’de verilmektedir.

3.4. Verilerin Çözümlemesi

Defter ve bilgisayar kayıtlarından toplanan veriler, bilgisayarda excel programı ile çözümlenmiştir. Görüşme formu ile toplanan veriler ise “içerik çözümleme” yöntemi ile çözümlenmiştir.

4. BÖLÜM: BULGULAR VE YORUMLAR

Bu bölümde, Balıkesir ilinin Bandırma ilçesinde liseler düzeyinde gerçekleştirilen çalışmalara, sağlanan gelişmelere ve liselerin bütçelerine ilişkin bulgulara ve yorumlara yer verilmiştir. Okul türlerine göre elde edilen veriler aşağıda görülmektedir.

4.1. Bandırma Anadolu Lisesi

Okul, Bandırma ilçesinde bulunmaktadır. Bu ilçenin nüfusu 150.000 dolayındadır. İlçenin gelir düzeyi yüksektir. Sanayi bölgesi de olduğundan, işadamları, işçiler ve esnaflar daha fazla ikamet etmektedir. İlçede inşaat sektörü de dikkate değer bir biçimde varlığını sürdürmektedir. İlçenin gelir kaynakları, sanayi, işçilik, inşaat sektörü ve kamu kurumlarıdır.

Bandırma Anadolu Lisesi, 1992-1993 öğretim yılında Recep Gencer Endüstri Meslek Lisesi bünyesinde 78 öğrenci ile eğitim-öğretime başlamıştır. 1993-1994 öğretim yılında 17 Eylül İlköğretim Okulu bünyesine taşınmış ve üç yıl çalışmalarını bu okulda sürdürmüştür. 1996-1997 öğretim yılında ise kendi binası tamamlanmıştır ve eğitim-öğretim çalışmalarını burada sürdürmektedir.

Öğrenci sayısının artması nedeniyle okul binası yetersiz kalmış ve 2000 yılında inşaatı tamamlanan ana bina eğitim-öğretime açılmıştır. Fiziki yapının yeterli hale gelmesi için çalışmalar devam ederken, okul bünyesinde Anadolu Öğretmen Lisesi de açılmış olup, ek bina birlikte kullanılmaktadır. Ek binanın yalnızca birinci katı Bandırma Anadolu Lisesine aittir. Bunun dışında kapalı spor salonu eksikliği, fiziki yapıdaki en büyük gereksinimi oluşturmaktadır.

Bu okul, ortaokuldan mezun olan öğrencilerin LGS sınavları sonucunda belirlenen kontenjan oranında yerleştiği bir okuldur. Üniversiteye gitmek isteyen öğrencilerin eğitim gördüğü Anadolu türü bir okuldur. Pansiyonlu değildir ve karma eğitim vermektedir.

Bandırma Anadolu Lisesi'nin öğrenci sayısı Tablo 4.1.'de görülmektedir.

2018-2019 öğretim yılındaki artış, 2016 yılında yaşanan darbe girişimi sonucunda kapatılan bazı özel okulların öğrencilerinin bir kısmının bu okula alınması sonucu oluşmuştur.

Gerek yeni kayıt olan öğrenci sayısında, gerek toplam öğrenci sayısında, kız öğrenciler erkek öğrencilere göre daha çoktur. Bunun nedenleri şöyle sıralanabilir:

- Kız öğrenciler ortaokul sonundaki LGS sınavında daha başarılıdır.
- Tarımla uğraşan köylerin boşalarak ailelerin il merkezine göç etmeleri sonucunda ailedeki kız çocukları eğitime daha çok katılmak istemektedir.
- Parasal sorunları olan ailelerde erkek çocuklar, erken yaşlarda işgücü piyasasında çalışmak zorunda kalmaktadır.

Tablo 4.1. *Bandırma Anadolu Lisesi Öğrenci Sayısı*

Öğretim Yılı	Yeni Kayıt Olan Öğrenci			Toplam Öğrenci (yeni kayıt olanlar dahil)			Mezun Olan Öğrenci		
	Kız	Erkek	Toplam	Kız	Erkek	Toplam	Kız	Erkek	Toplam
2016-17	83	54	137	303	241	544	64	61	125
2017-18	76	58	134	304	222	526	79	60	139
2018-19	154	70	224	361	219	580	59	44	103

Kaynak: Bandırma Anadolu Lisesi Öğrenci Kütük Defteri, 2019.

2018-2019 öğretim yılında öğrenci sayılarında yükselme olmuştur. LGS’de değişiklik olması kayıt olan öğrenci sayılarını etkilemiştir. Puansız öğrenci alımları da bunda etkili olmuştur. Her dönemde kız öğrencilerin sayıları erkek öğrencilerden fazladır.

Bu okulda pansiyon yoktur. Ancak okula dışarıdan gelenler (ilçe ve köylerden gelenler), merkezde bulunan pansiyonlu okulların pansiyonlarından yararlanmaktadır. Okula, çevre ilçe ve köylerden gelen öğrenci (taşınmalı eğitim) vardır. Devletin sağladığı taşıma olanaklarından yararlanmaktadırlar.

Bandırma Anadolu Lisesi öğretmen sayısı Tablo 4.2’de görülmektedir.

Tablo 4.2. *Bandırma Anadolu Lisesi Öğretmen Sayısı*

Öğretim Yılı	Kadın	Erkek	Toplam	Öğretmen Başına Düşen Öğrenci Sayısı
2016-17	25	14	39	14
2017-18	25	14	39	13
2018-19	26	14	40	15

Not: Fiilen bu okulda derse giren tüm öğretmenler ve okul yöneticileri dâhildir (Bandırma Anadolu Lisesi Okulun Personel Kayıt Defteri, 2019).

Tablo 4.2’de görüldüğü gibi okulun öğretmen sayısı yıldan yıla çok değişmemiştir. Bunu nedenleri şöyle sıralanabilir:

1– Okul, öğretmenler tarafından tercih edilen okuldur. Nedeni, bölgenin yeni ve düzenli bir yerleşime sahip olması, öğretmenlerin okula yakın yerlerde ikamet etmesi, ayrıca ulaşım olanaklarının kolay olması.

2– MEB Norm Kadro Yönetmeliğine göre, okulun öğretmen sayısı hesaplanırken, bölge normu olarak hesaplanmakta ve her bir bransa 21 saatlik derse bir öğretmen kadrosu verilmektedir. Dolayısıyla okulda norm kadro eksikliği yoktur.

3– Öğretmenlerin yer değiştirme işlemlerinin, il içi nakil süresinin görev yaptığı okulda üç yıldan az olmamasıdır.

4– Öğretmenler, okulun çalışma koşullarından memnun oldukları için (öğrenciler sınav sonucunda okula yerleştikleri için), öğrencilerin davranışlarında olumsuzluk görülmediğinden ve okul herhangi bir meslek lisesi formatında olmadığından, öğretmenler okuldan başka bir okula tayin istememektedirler. Böylece okulda dikkate değer bir öğretmen değişimi olmamaktadır.

Bandırma Anadolu Lisesi yardımcı personel sayısı Tablo 4.3'te görülmektedir.

Tablo 4.3. *Bandırma Anadolu Lisesi Yardımcı Personel Sayısı*

Öğretim Yılı	Memur	Teknisyen	İşçi	Hizmetli	Toplam
2016-17	1	-	1	1	3
2017-18	1	-	1	1	3
2018-19	1	-	2	2	5

Kaynak: Bandırma Anadolu Lisesi Personel Kayıt Defteri, 2019.

Okulda ilk iki yıl üç yardımcı personel çalışmakta iken, son yıl beş yardımcı personel çalışmaktadır. Bunlardan 1'i İŞKUR aracılığıyla gelmiştir. 1'i de Okul-Aile Birliği bütçesi ile çalıştırılmaktadır.

Okuldaki yardımcı personelden (hizmetli/işçi) ikisi Okul-Aile Birliği bütçesi ile çalıştırılmaktadır. Bunlardan her birinin bir aylık ortalama maaşı (ücreti) şöyledir:

– 2016-2017 öğretim yılında: Net eline geçen 1.404 TL, brüt 1.799 TL.

– 2017-2018 öğretim yılında: Net eline geçen 1.603 TL, brüt 2.565 TL.

– 2018-2019 öğretim yılında: Net eline geçen 2.020 TL, brüt 3.235TL.

Okulda çalışan bir yardımcı personelin (memur) bir aylık maaşı ortalama olarak şöyledir:

– 2015-2016 öğretim yılında: Net eline geçen 2.780 TL

– 2016-2017 öğretim yılında: Net eline geçen 3.005 TL

– 2017-2018 öğretim yılında: Net eline geçen 3.455 TL

Bandırma Anadolu Lisesi derslik, şube sayısı, derslik ve şube başına düşen öğrenci sayısı Tablo 4.4’te görülmektedir.

Tablo 4.4. *Bandırma Anadolu Lisesi Derslik ve Şube Sayısı*

Öğretim Yılı	Derslik Sayısı	Şube Sayısı	Derslik Başına Öğrenci	Şube Başına Öğrenci
2016-17	22	18	25	30
2017-18	22	17	24	31
2018-19	22	18	26	32

Kaynak: Bandırma Anadolu Lisesi, Öğrenci Kayıt Defteri, 2019.

Okul 22 dersliklidir. Ancak bunlara ek olarak, bilgisayar laboratuvarı, fizik-kimya-biyoloji laboratuvarı, resim-iş odası da bu sayıya katıldığında derslik sayısı 25 olmaktadır. Derslik başına ve şube başına düşen öğrenci sayısı 31’un altındadır. MEB Ortaöğretim Kurumları Yönetmeliğine göre, Anadolu liselerinde bir şubedeki öğrenci sayısı 34 olarak belirlenmiştir. Bu ölçüte göre, bu okulda şube ve derslik başına düşen öğrenci sayısı oldukça iyi durumdadır.

Bandırma Anadolu Lisesi’nin gelir kaynakları Tablo 4.5’te görülmektedir. Okulun geliri her yıl düzenli olarak artmıştır.

Okula merkezden (Ankara’dan) gelen paralar, sadece okulun elektrik, su, yakacak (doğalgaz), telefon ve internet harcamalarını karşılayacak düzeydedir. Diğer gelirleri şunlardır: Öğrencilerin ailelerinin bağışları, okulu yaptıran yardımsever işadamlarının parasal ve parasal olmayan yardımları, okul-aile birliğinin çabalarıyla elde edilen gelirler.

Merkezi yönetim bütçesinden (Ankara’dan) gelen paralar; elektrik, su ve temizlik giderleri, yakacak (doğalgaz), kırtasiye, telefon-internet için harcanmaktadır.

Her yıl maliyetlerin artması nedeniyle merkezden daha fazla ödenek istenmektedir. Merkezden ayrılan ödenekler, okulun belirlediği oranda gerçekleşmemektedir. Bu da gereksinimleri karşılamakta yeterli olmamaktadır.

Tablo 4.5. *Bandırma Anadolu Lisesinin Gelir Kaynakları (TL)*

Gelir Türü	2016-17	2017-18	2018-19
İl Özel Yönetimi (İdaresi) Bütçesinden Gelen	--	--	--
Millî Eğitim Vakfından Gelen (Eğitime Katkı Payı)	--	--	--
Bağışlar (Kişilerce, Kurumlarca, İşletmelerce, Yapılan Her Türlü Gönüllü Bağış)	17.300	21.700	28.000
Okul Binasını ve Arazisini İşletme / Kira Geliri (düğün, nişan, otopark vb - meyve ağaçları vb)	--	--	--
Okulun Halı Sahasını ve Kapalı Spor Salonunu İşletme / Kira Geliri	--	--	--
Kantin İşletme / Kira Geliri	30.240	34.200	47.385
Zorunlu Masraflar İçin Velilerden Alınan Paralar	--	--	--
Öğrencileri Sınavlara Hazırlama Kursları ve Deneme Sınavları Gelirleri	--	--	--
Döner Sermaye Geliri (diğer okul ve kurumlar için yapılan çalışmalar)	--	--	--
Sosyal Etkinlik Gelirleri (tiyatro, çay, kermes, gün, gece vb)	1.200	2.100	3.350
Dış Kaynak / Proje Geliri (AB Projeleri vb)	--	--	--
Fotokopi vb Gelirleri	--	--	--
Atık Ders Kitabı ve Kağıt Satışından Elde Edilen Gelirler	710	880	1.050
TOPLAM	49.450	58.880	79.785

Kaynak: Bandırma Anadolu Lisesi, İhale Dosyası, Okul-Aile Birliği Gelir Defteri, 2019.

Mesleki ve teknik Anadolu liselerine ayrılan ödenekler, genel Anadolu liselerine ayrılan ödenekten çok daha fazla olmaktadır. Okula yapılan bağışlar velilerden gelmektedir. 2018-2019 öğretim yılında yapılan bağışlar artmıştır. Bunun da nedeni, öğrenci sayılarının artmasıdır.

Kantin gelirleri de her yıl artmıştır. Kantinler açık artırma (ihale) ile kiraya verilmektedir. Açık artırmada en çok parayı veren kişi ile beş yıllığına sözleşme yapılmaktadır. ÜFE artışı oranında her yıl kira bedeli belirlenmektedir. Bütün ihaleleri, şahıslarla yapılan sözleşmeleri İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü yapıyor. Elde edilen gelirlerin % 80'i okula, % 10'u da İlçe Milli Eğitim Müdürlüğüne % 10'u da İl Milli Eğitim Müdürlüğüne kalmaktadır.

Sosyal etkinliklerden gelen gelirler, daha çok kültürel gezilerden elde edilen gelirlerdir. Ayrıca üniversiteleri tanıtım amaçlı geziler de yapılmaktadır.

İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü'nün belirlediği firmaya, atık kağıtlar satılarak gelir elde edilmektedir.

Bandırma Anadolu Lisesi'nin harcama alanları Tablo 4.6'da görülmektedir.

Tablo 4.6. *Bandırma Anadolu Lisesinin Gider (Harcama) Alanları (TL)*

Gider Türü	2016-17	2017-18	2018-19
Personel Giderleri (yönetici, öğretmen, usta öğretici – maaş, ek ders, tazminat vb)	2.379.456	2.643.840	2.937.600
Yardımcı Personel Giderleri (memur, hizmetli, işçi, güvenlik vb – maaş, fazla çalışma vb)	100.890	135.480	152.718
Enerji (odun, kömür, petrol, doğalgaz, elektrik vb)	28.815	30.180	31.500
Su ve Temizlik Malzemeleri	17.190	18.720	20.800
İletişim (telefon, faks, internet, mektup vb) ve Ulaşım	1.080	1.205	1.360
Eğitim Araçları Satın Alma ve Bakım-Onarımı (laboratuvar malzemeleri, bilgisayar, yazıcı, öğrenci sırası, spor malzemeleri vb)	3.500	4.000	5.000
Kitap-Kırtasiye Alımı	7.000	8.500	10.100
Bina ve Tesislerin Bakımı-Onarımı (tamirat, boya-badana, çevre düzenlemesi, tadilat vb)	40.000	50.000	60.000
Donatım (mobilya, döşeme, mutfak, bahçe, yangın malzemeleri vb)	1.150	2.230	4.000
Sosyal Etkinlikler (tiyatro, folklor, spor, tören, ağırlama vb)	3.000	4.000	5.500
Öğrencilere Yapılan Sosyal Yardımlar (burs vb)	--	--	--
Yayın ve Basım Giderleri (okul gazetesi-dergisi vb)	700	750	900
TOPLAM	2.582.781	2.898.905	3.229.478

Kaynak: Bandırma Anadolu Lisesi Maaş ve Ücret Dosyası, Okul-Aile Birliği Gider Defteri, Okul İhale Dosyası.

Harcama türleri içerisinde en çok olanı personel için yapılandır. Yıldan yıla artmaktadır. Bunun da nedeni personel maaşlarının artması ve 2018 2019 eğitim öğretim yılında personel sayısının 3'ten 5'e çıkmasıdır.

Yardımcı personel giderleri de yıldan yıla artmaktadır. Okulda 1 kadrolu memur, 2 hizmetli (1'i kadrolu), 2 de işçi olmak üzere 5 tane yardımcı personel çalışmaktadır. İşçi

statüsünde çalışanların maaşları, devlet tarafından karşılanmaktadır. İŞKUR aracılığıyla gelenlerin maaşları ise yine İŞKUR tarafından karşılanmaktadır.

Her yıl bakım-onarım-tamirat için harcamalar yapılmaktadır. Bu harcamalarda bakım onarım tamirat çevre düzenleme için gerekli malzemelerin fiyatlarının artmasıdır. Ayrıca çalışan kişinin yevmiyesinin yıllara göre artması gösterilebilir.

Okulun en çok gereksinim duyduğu malzeme, fotokopi kağıdıdır. Bunun dışında özellikle 12. sınıflara yönelik yapılan deneme sınavı (her hafta yapılan) için yayınevi ile anlaşılmaktadır. 11. sınıflara iki haftada bir deneme sınavı yapılmaktadır. Deneme sınavı kitapçıklarının basımı için yayınevi ile anlaşma yapılmaktadır. Üniversiteye hazırlık test kitapları alımı yapılmaktadır.

Bina bakım-onarım giderleri de her yıl olmaktadır. Okulda ayrı ayrı sınıflar dahil 30 salon bulunmaktadır. Haliyle yıl içerisinde deformasyon olmaktadır. Buna bağlı olarak boya, badana, tamirat için harcama yapılmaktadır. Çatının onarımı gerekmektedir, ancak bununla ilgili ödenek istenmesine rağmen merkezi yönetimden gelmemektedir.

Sosyal etkinlikler kapsamında okulun spor çalışmaları (futbol, voleybol, basketbol) vardır. Bu çalışmalar için de ulaşım, yeme-içme gibi harcamalar yapılmaktadır. Çok ender de olsa Bandırma Belediyesi, talep olması halinde takımların ulaşım gereksinimlerini karşılamaktadır.

Okulda yılda bir kez dergi çıkarılmaktadır. Derginin basımı matbaada yapılmaktadır. Bu gider de, özel sektöre ayrılan reklam sayfaları ile karşılanmaktadır.

Bandırma Anadolu Lisesinde öğrenci başına ve öğretmen başına yapılan ortalama harcama Tablo 4.7’de görülmektedir.

Tablo 4.7. *Bandırma Anadolu Lisesinde Öğrenci Başına ve Öğretmen Başına Düşen Harcama (TL)*

Öğretim Yılı	Öğrenci Başına Yıllık Ortalama Harcama	Öğretmen Başına Yıllık Ortalama Harcama	Öğretmen Başına Aylık Ortalama Harcama
2016-17	4.748	61.011	5.084
2017-18	5.511	67.790	5.649
2018-19	5.568	73.440	6.120

Kaynak: Bandırma Anadolu Lisesi, Personel Maaş Dosyası, Okul-Aile Birliği Gider Defteri.

Öğretmen başına yapılan harcama yıldan yıla anlamlı bir farklılık göstermiştir. Bu artışın nedenleri şöyle açıklanabilir: Öğrencileri üniversite sınavına hazırlayan dersaneler

2014 yılında kapatılmıştır. Bunun sonucunda 2015-2016 öğretim yılından itibaren okullarda “destekleme ve yetiştirme kursları” düzenlenmeye başlamıştır. Bu kurslarda okuldaki 9. 10. 11. 12. sınıf öğrencilerinin tamamına, okulda görevli öğretmenler tarafından her dersten kurs verilebilme olanağı tanınmıştır. Okulda görülen derslerden ana branşların hepsinden öğretmenlerin kursa katılmaları ve ayrıca kurs ücretlerinin de gece ücreti (ikinci öğretim ücreti) olarak ödenmesi, bu kalemdeki harcamayı arttırmıştır.

4.2. Bandırma Anadolu İmam-Hatip Lisesi

Bandırma İmam-Hatip Lisesi, 1975-1976 öğretim yılında, Kur'an Kursu binasında geçici olarak eğitim-öğretime başlamıştır. Bir süre sonra bu bina gereksinimi karşılamayınca 17.000 m2 arazi üzerine yeni binanın temeli 1976 yılında atılmıştır. 16 derslikli, 4 katlı ve geniş bir bina olarak planlanmış ve 1978-1979 öğretim yılında okulun kendi binasında eğitim-öğretime geçilmiştir.

1983-1984 öğretim yılında okul bünyesinde Milli Eğitim Bakanlığı onayı ile Devlet Parasız Yatılı Pansiyonu açılmıştır. Pansiyon, halen okul binasının en üst katında 40 öğrenci kapasitesi ile hizmet vermektedir. Ayrıca okul ile aynı bahçede, imam-hatip lisesi uygulama camisi bulunmaktadır.

Bandırma İmam-Hatip Lisesi Yaptırma Yaşatma ve Yardım Derneği tarafından yaptırılan okul, dernek yönetim kurulu kararı ile 24.03.1987 tarihinde Milli Eğitim Bakanlığı Din Öğretimi Genel Müdürlüğü'ne devredilmiştir.

1996 yılında okul bünyesinde Anadolu İmam-Hatip Lisesi açılmıştır. Süreç sonunda da okul, tamamen Anadolu İmam-Hatip Lisesine dönüştürülmüştür.

Okul, ilçede, ilde ve Türkiye genelinde yapılan kitap okuma, münazara ve bilgi yarışmalarında, sporsal ve kültürel projelerde çok sayıda elde edilmiş başarı kazanmıştır.

Bandırma Anadolu İmam-Hatip Lisesinin öğrenci sayısı Tablo 4.8.'de görülmektedir.

Bu okulda erkekler için pansiyon vardır. Pansiyonda kalan öğrenci sayısı ortalama 30'dur. Okula öğrenciler dolmuş ve otobüslerle gelip-gitmektedirler. Yine öğrencileri taşıyan firma ile de öğrenciler okula gelip-gitmektedir. Ancak okula dışarıdan gelenler (ilçe ve köylerden gelenler), taşınmalı olarak okula devam etmektedirler.

Tablo 4.8. Bandırma Anadolu İmam-Hatip Lisesi Öğrenci Sayısı

Öğretim Yılı	Yeni Kayıt Öğrenci		Olan Toplam	Toplam Öğrenci (yeni kayıt olanlar dahil)			Mezun Olan Öğrenci		
	Kız	Erkek		Kız	Erkek	Toplam	Kız	Erkek	Toplam
2016-17	80	54	134	233	136	369	42	32	74
2017-18	84	53	137	230	138	368	40	30	70
2018-19	41	51	92	218	111	329	45	22	67

Kaynak: Bandırma İmam-Hatip Lisesi Öğrenci Kütük Defteri.

Tablo 4.8'e göre 2018-2019 öğretim yılında okula yeni kayıt olan öğrenci sayısı azalmıştır. Bunun nedenleri şöyle sıralanabilir:

- Bandırma merkezde yeni okulların açılması.
- Ayrıca Ali Öztaylan İmam-Hatip Lisesinin açılması.
- Anadolu liselerine mahalli kayıt sistemi ile öğrencilerin evlerine en yakın liseye kayıt yaptırılmaları.
- Özel sektöre ait liselerin açılması.

Bandırma İmam-Hatip Lisesi öğretmen sayısı Tablo 4.9'da görülmektedir.

Tablo 4.9. Bandırma Anadolu İmam-Hatip Lisesi Öğretmen Sayısı

Öğretim Yılı	Kadın	Erkek	Toplam	Öğretmen Başına Düşen Öğrenci Sayısı
2016-17	24	11	35	10,5
2017-18	23	12	35	10,5
2018-19	22	13	35	9,4

Kaynak: Bandırma İmam-Hatip Lisesi Personel Kayıt Defteri. Not: Fiilen bu okulda derse giren tüm öğretmenler ve okul yöneticileri dahildir.

Okulun öğretmen sayısı yıldan yıla çok değişmemiştir. Bunu nedenleri şöyle sıralanabilir:

- Okul, öğretmenler tarafından tercih edilen okuldur. Nedeni, bölgenin yeni ve düzenli bir yerleşime sahip olması, öğretmenlerin okula yakın yerlerde ikamet etmesi, ayrıca ulaşım olanaklarının kolay olması.
- MEB Norm Kadro Yönetmeliğine göre, okulun öğretmen sayısı hesaplanırken, bölge normu olarak hesaplanmakta ve her bir dala (branşa) 36 saatlik derse bir öğretmen kadrosu verilmektedir. Dolayısıyla okulda norm kadro eksikliği yoktur.

– Öğretmenlerin yer değiştirme işlemlerinin, il içi nakil suresinin görev yaptığı okulda üç yıldan az olmamasıdır.

Bandırma Anadolu İmam-Hatip Lisesi yardımcı personel sayısı Tablo 4.10'da görülmektedir.

Tablo 4.10. *Bandırma Anadolu İmam-Hatip Lisesi Yardımcı Personel Sayısı*

Öğretim Yılı	Memur	Teknisyen	İşçi	Hizmetli	Toplam
2016-17	--	--	2	2	4
2017-18	--	--	2	2	4
2018-19	--	--	2	2	4

Kaynak: Bandırma And. İmam-Hatip Lisesi, Personel Kayıt Defteri, 2019.

Okulda memur çalışan yoktur. Okul pansiyonunda aşi kadrosu olmasına rağmen aşi yoktur, yardımcı personel sınıfında çalışan bir kişi, il milli eğitim müdürlüğü onayı alınarak aşi olarak görevlendirilmiştir. Ayrıca aşi yardımcısının da olması gerekmektedir, ancak bu kadro da boştur. Pansiyonda alım-satım işlerini yapacak bir memur kadrosunun da olması gerekmektedir. Okul yönetimi, tüm iş ve işlemlerini hizmet alımından gelen iki işçi ve iki TYP (Toplum Yararına alışan Personel) alışanı ile yürütmeye çalışmaktadır.

Yardımcı personelden 2'sinin creti İşKUR tarafından karşılanmaktadır. Diğer 2'sinin creti ise merkezi yönetim bütçesinden (Milli Eğitim Bakanlığı) karşılanmaktadır. Toplum yararına alışanlar (İşKUR) asgari ücret ile çalışmaktadırlar. Geçici işçiler ise aile-ocuk yardımı gibi yan ödeme aldıkları için asgari ücretten biraz daha fazla ücret almaktadırlar.

Okulda güvenlik görevlisi bulunmamaktadır. Okulun bahçe ve giriş çıkışlarının kontrolü, okulun hizmetlileri tarafından nöbetleşe sağlanmaktadır.

Okulda, Okul-Aile Birliği bütçesi ile bir hizmetli (işçi) alıştırılmaktadır. Anılan hizmetlinin (işçinin) bir aylık maaşı (creti) ortalama olarak şöyledir:

- 2016-2017 ğretim yılında: Net eline geçen 1.404 TL, brüt 1.799 TL.
- 2017-2018 ğretim yılında: Net eline geçen 1.603 TL, brüt 2.565 TL.
- 2018-2019 ğretim yılında: Net eline geçen 2.020 TL, brüt 3.235 TL.

Bandırma Anadolu İmam-Hatip Lisesi derslik ve şube sayısı, derslik ve şube başına düşen öğrenci sayısı Tablo 4.11’de görülmektedir.

Tablo 4.11. *Bandırma Anadolu İmam Hatip Lisesi Derslik ve Şube Sayısı*

Öğretim Yılı	Derslik Sayısı	Şube Sayısı	Derslik Başına Öğrenci	Şube Başına Öğrenci
2016-17	16	16	22	22
2017-18	16	16	21	21
2018-19	16	16	21	21

Kaynak: Bandırma İmam-Hatip Lisesi, Öğrenci Kayıt Defteri, 2019.

Okul 16 dersliklidir. Ancak bunlara ek olarak, bilgisayar laboratuvarı, fizik-kimya-biyoloji laboratuvarı var. Resim ve müzik dersleri olmadığı için derslikleri de bulunmamaktadır. Şube ve derslik başına düşen öğrenci sayıları 30’un altındadır. MEB Ortaöğretim Kurumları Yönetmeliğine göre, Anadolu liselerinde bir şubedeki öğrenci sayısı 34 olarak belirlenmiştir. Bu ölçüte göre, bu okulda şube ve derslik başına düşen öğrenci sayısı oldukça iyi durumdadır.

Okul; toplumsal, kültürel ve sporsal etkinliklerin en iyi şekilde gerçekleştirilmesine uygundur, öğrenci ve öğretmenlerin gereksinimlerini karşılayacak düzeydedir.

Bandırma Anadolu İmam-Hatip Lisesi’nin gelir kaynakları Tablo 4.12’de görülmektedir. Okulun geliri her yıl düzenli olarak artmıştır.

Okula merkezi yönetim bütçesinden (Ankara’dan) gelen paralar, okulun elektrik, su, yakacak (doğalgaz), telefon ve internet harcamalarını karşılayacak düzeydedir. Diğer gelirleri şunlardır: Öğrencilerin ailelerinin bağışları, yardımsever işadaminin parasal ve parasal olmayan yardımları, okul-aile birliğinin çabalarıyla elde edilen gelirler.

Merkezi yönetim bütçesinden (Ankara) gelen paralar; elektrik, su ve temizlik giderleri, yakacak (doğalgaz), kırtasiye, telefon-internet amaçlı kullanılmaktadır.

Okul 1975 yılında açılmış köklü bir kurumdur. Kurulduğu yıldan bu yana çok sayıda mezun vermiştir. Bu mezunlar, hem kamuda hem de özel sektörde iş sahibidirler. Bu kişiler okula zaman zaman katkı sağlamak istemektedirler. Velilerden de bağışta bulunanlar vardır. Para yardımından (nakdi) çok malzeme yardımı bu yardımseverler tarafından yapılmaktadır.

Tablo 4.12. Bandırma Anadolu İmam-Hatip Anadolu Lisesinin Gelir Kaynakları (TL)

Gelir Türü	2016-17	2017-18	2018-19
İl Özel Yönetimi (İdaresi) Bütçesinden Gelen	--	--	--
Bağışlar (Kişilerce, Kurumlarca, İşletmelerce, Yapılan Her Türü Gönüllü Bağış)	1.200	1.200	1.400
Okul Binasını ve Arazisini İşletme / Kira Geliri (düğün, nişan, otopark vb - meyve ağaçları vb)	--	--	--
Okulun Halı Sahasını ve Kapalı Spor Salonunu İşletme / Kira Geliri	--	--	--
Kantin İşletme / Kira Geliri	2.460	2.608	3.812
Öğrencileri Sınavlara Hazırlama Kursları ve Deneme Sınavları Gelirleri	-	--	--
Döner Sermaye Geliri (diğer okul ve kurumlar için yapılan çalışmalar)	--	--	--
Sosyal Etkinlik Gelirleri (tiyatro, çay, kermes, gün, gece vb)	1.000	1.000	1.200
Ders Kitabı / Yardımcı Ders Kitabı / Dergi Satışlarından Elde Edilen Gelirler	2.000	--	--
Fotokopi vb Gelirleri	4.700	7.850	6.300
Spor Kolu Parası	--	--	--
Pul-Fotoğraf Geliri	--	--	--
Atık Ders Kitabı ve Kağıt Satışından Elde Edilen Gelirler	120	150	200
Yemekhane Geliri (öğretmen ve öğrenci yemek ücreti yatılı dışı)	500	600	700
TOPLAM	11.980	13.408	13.612

Kaynak: Bandırma And. İmam-Hatip Lisesi, Harcama (İhale) Dosyası, Okul-Aile Birliği Gelir Defteri, Pansiyon Gelir Defteri, 2019.

Kantin işletme kira geliri ÜFE'ye göre belirlenmektedir. Son yıllarda artışın (ÜFE % 38 artış) olması nedeniyle kantin kira artışı da yükselmiştir.

Okul binaları Milli Emlak'ındır. Milli Emlak okul kantini ihalesini ilçe milli eğitim müdürlüğüne devrediyor. İhale kaymakamlıkça görevlendirilecek ilçe milli eğitim müdür yardımcısı ya da şube müdürü başkanlığında ilgili okul aile birlik başkanı defterdarlık/mal müdürlüğü temsilcisinin katılımıyla gerçekleştirilir.

2016-2017 yıllarında basılan "Hüve" adlı derginin satımından elde edilen gelir 2.000 TL'dir. Bu gelir Okul-Aile Birliği hesabına girmektedir. Bu gelir, dergide yer alan firmaların reklamından elde edilmektedir.

Bandırma Anadolu İmam-Hatip Lisesi'nin harcama (gider) alanları Tablo 4.13'te görülmektedir.

Tablo 4.13. *Bandırma And. İmam-Hatip Lisesinin Gider (Harcama) Alanları (TL)*

Gider Türü	2016-17	2017-18	2018-19
Personel Giderleri (yönetici, öğretmen, usta öğretici – maaş, ek ders, tazminat vb)	1.774.680	2.037.600	2.462.040
Yardımcı Personel Giderleri (memur, hizmetli, işçi, güvenlik vb – maaş, fazla çalışma vb)	54.496	60.916	74.128
Enerji (odun, kömür, petrol, doğalgaz, elektrik vb)	49.700	53.200	55.606
Su ve Temizlik Malzemeleri	6.250	6.750	7.090
İletişim (telefon, faks, internet, mektup vb) ve Ulaşım	700	750	900
Eğitim Araçları Satın Alma ve Bakım-Onarımı (laboratuvar malzemeleri, bilgisayar, yazıcı, öğrenci sırası, spor malzemeleri vb)	1.000	1.200	1.300
Kitap-Kırtasiye Alımı	2.000	2.500	3.500
Bina ve Tesislerin Bakımı-Onarımı (tamirat, boya-badana, çevre düzenlemesi, tadilat vb)	-	-	-
Donatım (mobilya, döşeme, mutfak, bahçe, yangın malzemeleri vb)	-	300	-
Sosyal Etkinlikler (tiyatro, folklor, spor, tören, ağırlama vb)	-	-	500
Öğrencilere Yapılan Sosyal Yardımlar (burs vb)	1.500	1.800	2.000
Yayın ve Basım Giderleri (okul gazetesi-dergisi vb)	2.000	-	-
TOPLAM	1.974.477	2.290.017	2.477.610

Kaynak: *Bandırma İmam-Hatip Lisesi, Maaş ve Ücret Dosyası, Okul-Aile Birliği Gider Defteri, Okul İhale Dosyası, 2019.*

Okulun yardımcı personel giderleri, belirtilen yıllardan önce tamamen okul yönetimi tarafından karşılanırken, çalışan gereksinimi son yıllarda İŞKUR tarafından karşılanmaktadır.

Enerji, su, iletişim giderleri her yıl zam oranlarına göre artış göstermektedir. Bu giderler genel bütçeden karşılanmaktadır. Eğitim araç gereçlerin bakımı, onarımı, tamirati gibi giderler de yıllara göre artış göstermektedir. Kitap kırtasiye giderlerinde de artış gözlenmektedir.

Donatım giderlerinde 2016-2017 ve 2018-2019 öğretim yıllarında bir hareket olmamıştır. Ancak 2017-2018 öğretim yılında 300 TL'lik bir harcama yapılmıştır. Bu harcama da yangın tüplerinin bakımı, dolumu, yenilenmesi için yapılan harcamalardır.

Okulda her yıl sosyal etkinlikler yapılmaktadır. 2016-2017 ve 2017-2018 öğretim yıllarında yapılan etkinlikler okul bünyesinde yapılan küçük çaplı gösterilerdir. Giderleri yok denecek kadar azdır. Son yıl yapılan etkinlikteki amaç, okulu tanıtmak, öğrencilerin yaptığı etkinlikleri sunmak için "Aşkın Halleri" adlı şiir dinletisi düzenlenmiştir. Bu dinletiyi Bandırma Belediyesi Santral Kültür Merkezinde halkın beğenisine sunulmuştur. Dinletiyi için davetiyelerin basımı ulaşım giderleri Okul-Aile Birliği tarafından karşılanmıştır.

Okulun "Hüve" adlı bir dergisi vardır. Bu dergi en son 2016-2017 öğretim yılında basılmıştır. Bu derginin basımı ve tanıtımı için 2.000 TL harcanmıştır. Son iki eğitim öğretim yıllarında bu dergi hazırlanmamıştır.

Pansiyonda kalan öğrenciler ücretsiz yemek yiyebilmektedir. Taşımali gelen öğrencilere devlet, hem ulaşımını hem de öğlen yemeğini karşılamaktadır. Bu öğrencilerin masrafları üçer aylık dönemlerde genel bütçeden karşılanmaktadır. Kendi olanakları ile gelen öğrenciler, devletin belirlediği rakamlar üzerinden yemek ücretlerini ödemektedirler. Ana-babası olmayan öğrenciler de ücretsiz yemek yiyebilmektedir. Günlük yemek ücreti 4.75 TL'dir. Öğrencilerden bu ödemeler aylık olarak alınmaktadır.

Bandırma Anadolu İmam-Hatip Lisesinde öğrenci başına ve öğretmen başına yapılan ortalama harcama Tablo 4.14'te görülmektedir.

Tablo 4.14. Bandırma Anadolu İmam-Hatip Lisesinde Öğrenci Başına ve Öğretmen Başına Düşen Harcama (TL)

Öğretim Yılı	Öğrenci Başına Yıllık Ortalama Harcama	Öğretmen Başına Yıllık Ortalama Harcama	Öğretmen Başına Aylık Ortalama Harcama
2016-17	5.350	50.705	4.225
2017-18	6.222	58.217	4.851
2018-19	7.530	70.340	5.862

Kaynak: Bandırma And. İmam-Hatip Lisesi, Personel Maaş Dosyası, Okul-Aile Birliği Gider Defteri.

Tablo 4.14. incelendiğinde, öğrenci başına harcama miktarının öğrenci sayısındaki artışa ve azalışa göre değişiklik gösterdiği görülmektedir.

Diğer Anadolu liselerine göre öğrenci başına düşen harcama miktarının yüksek oluşu, Bandırma İmam-Hatip Lisesinin pansiyonlu olması, daha çok öğrenciye burs verilmesi ve daha çok ödenek gelmesi nedeniyledir.

2016-2017 öğretim yılında öğretmen başına ortalama yıllık harcama, Bandırma Anadolu Lisesinde 5.084 TL iken, İmam-Hatip Lisesinde 4.225 TL'dir. Yine 2018-2019 yılı öğretim yılında Bandırma Anadolu Lisesinde öğretmen başına ortalama harcama 6.120 TL iken, İmam-Hatip Lisesinde ortalama 5.862 TL'dir. Bu iki lise arasındaki aylık bazda farkın olması şu şekilde açıklanabilir: Öğrenci sayılarında farkın çok olması öğretmen sayısını da etkilemektedir. Bandırma Anadolu Lisesinde 2016-2017 yıllarında öğrenci sayısı 544 iken Bandırma İmam Hatip Lisesinde 369'dur. 2018 yılında Bandırma Anadolu Lisesinde 580 öğrenci varken, Bandırma İmam-Hatip Lisesinde 329'dur. Öğretmen sayıları Bandırma Anadolu Lisesinde 2016-2017 öğretim yılında 39 iken, Bandırma Anadolu Lisesinde 35'tir. Açılan kurs sayılarına bakıldığında, Bandırma Anadolu lisesinde 140 iken, Bandırma İmam-Hatip Lisesinde bu sayı 45'tir. Bir diğer neden olarak da Bandırma Anadolu Lisesinde öğretmenlerin kıdem yıllarının yüksek olması (30 yıl) Bandırma İmam-Hatip Lisesinde kıdem yılı olarak daha genç personelin olması bu farkı ortaya çıkarmaktadır.

Öğretmen başına yapılan harcama, yıldan yıla anlamlı bir farklılık göstermemiş maaş zammına paralel olarak yıllık harcama artmıştır. Yıllık harcamadaki artış, aylık harcamaya da aynı oranlarla yansımıştır.

4.3. Akşemsettin Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi (Sağlık Meslek Lisesi)

Okul, merkeze 11 km uzaklıkta Edincik Mahallesiinde bulunmaktadır. Okul, 2011-2012 öğretim yılında hemşirelik ve acil tıp teknisyenliği olmak üzere iki bölümlerle açılmıştır. 2011 yılından 2014 yılına kadar okulda anasınıfı düzeyinde sınıf açılmıştır. Bunun nedeni, okulun bulunduğu yer Edincik mahallesiinin dışında TOKİ'nin yaptığı binaların yanındadır. Burada başka bir okul olmadığı için anasınıfına gereksinim duyulmuştur. Okulun bulunduğu ilçe ve mahalle halkı eğitime parasal ve toplumsal destek vermektedir.

Akşemsettin Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi'nin öğrenci sayısı Tablo 4.15.'de görülmektedir. Gerek yeni kayıt olan öğrenci sayısında, gerek toplam öğrenci sayısında, kız öğrenciler daha çoktur, erkek öğrencilere göre. Bunun nedenleri şöyle sıralanabilir:

- Kız öğrenciler ortaokul sonundaki LGS sınavında daha başarılıdır.
- Tarımla uğraşan köylerin boşalarak ailelerin il merkezine göç etmeleri sonucunda ailedeki kız çocukları eğitime daha çok katılmak istemektedir.
- Parasal sorunları olan ailelerde erkek çocuklar, erken yaşlarda işgücü piyasasında çalışmak zorunda kalmaktadır.

Tablo 4.15. Akşemsettin MTAL Öğrenci Sayısı

Öğretim Yılı	Yeni Kayıt Olan Öğrenci			Toplam Öğrenci (yeni kayıt olanlar dahil)			Mezun Olan Öğrenci		
	Kız	Erkek	Toplam	Kız	Erkek	Toplam	Kız	Erkek	Toplam
2016-17	83	54	137	303	241	544	64	61	125
2017-18	76	58	134	304	222	526	79	60	139
2018-19	35	67	102	165	252	417	67	44	111

Kaynak: Akşemsettin MTAL, Öğrenci Kütük Defteri, 2019.

Bu okulda “hemşirelik, acil tıp teknisyenliği ve anestezi teknisyenliği” alanlarının kapatılması ile birlikte kontenjan azaltılmasına gidilmiştir. Bu nedenle öğrenci sayısı geçmiş yıllara göre azalmıştır.

Okulda pansiyon bulunmamaktadır. Farklı ilçelerden okula gelen öğrenciler, Bandırma’da bulunan çeşitli yurtlarda kalmaktadırlar.

Okula, çevre ilçe ve köylerden gelen yirmi dolayında öğrenci vardır. Ancak, devletin sağladığı taşıma olanaklarından yararlanmamaktadırlar. Ailelilerinin kendi paraları ile sağladığı dolmuşlarla okula gelip gitmektedirler. Diğer öğrenciler de dolmuşlarla (servislerle) okulumuza gelip gitmektedir.

Okulda derslikler dışında 3 teknik dershane vardır. Her sınıf düzeyinde 3 şube vardır. Maksimum öğrenci kapasitesi 410’dur. Öğrenci normu, başta okul yönetimi olmak üzere ilçe milli eğitim müdürlüğü ve Teknik Eğitim Genel Müdürlüğü tarafından belirlenmektedir.

Öğrencilerden % 50’ye yakını bir üst öğrenime kaydını yaptırmaktadır. Kız öğrenciler genel başarı da erkek öğrencilerin önündedir.

Akşemsettin Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi öğretmen sayısı Tablo 4.16’da görülmektedir.

Tablo 4.16. Akşemsettin MTAL Öğretmen Sayısı

Öğretim Yılı	Kadın	Erkek	Toplam	Öğretmen Başına Düşen Öğrenci Sayısı
2016-17	25	14	39	13,9
2017-18	25	14	39	13,5
2018-19	26	14	40	10,4

Not: Fiilen bu okulda derse giren tüm öğretmenler ve okul yöneticileri dahildir. Kaynak: Akşemsettin MTAL, Personel Kayıt Defteri, 2019.

Okulun öğretmen sayısı yıldan yıla çok değişmemiştir. Bunu nedenleri şöyle sıralanabilir:

– Okul, öğretmenler tarafından tercih edilen okuldur. Nedeni, bölgenin yeni ve düzenli bir yerleşime sahip olması, öğretmenlerin okula yakın yerlerde ikamet etmesi, ayrıca ulaşım olanaklarının kolay olması.

– MEB Norm Kadro Yönetmeliğine göre, okulun öğretmen sayısı hesaplanırken, bölge normu olarak hesaplanmakta ve her bir branşa 21 saatlik derse bir öğretmen kadrosu verilmektedir. Dolayısıyla okulda norm kadro eksikliği yoktur.

– Öğretmenlerin yer değiştirme işlemlerinin, il içi nakil süresinin görev yaptığı okulda üç yıldan az olmamasıdır.

– Öğretmenler, okulun çalışma koşullarından memnun oldukları için (öğrenciler sınav sonucunda okula yerleştikleri için- ülke yüzdelik dilimi % 5), öğrencilerin davranışlarında olumsuzluk görülmediğinden öğretmenler okuldan başka bir okula tayin istememektedirler. Böylece okulda dikkate değer bir öğretmen değişimi olmamaktadır.

Akşemsettin MTAL yardımcı personel sayısı Tablo4.17’de görülmektedir.

Tablo 4.17. Akşemsettin MTAL Yardımcı Personel Sayısı

Öğretim Yılı	Memur	Teknisyen	İşçi	Hizmetli	Toplam
2016-17	1	--	1	1	3
2017-18	1	--	1	1	3
2018-19	1	--	2	2	5

Kaynak: Akşemsettin MTAL Okulun Personel Kayıt Defteri.

Okulda bir memur çalışmaktadır. Okulun iş yükünün tamamı tek memurla karşılanmaktadır. Okuldaki müdür yardımcısı, memurun yapması gereken bazı iş ve işlemleri yaparak diğer memurun iş yükünü hafifleterek okulun işleyişini

kolaylaştırmaktadır. Okulda 2016 -2017 ve 2017-2018 öğretim yıllarında birer tane işçi ve hizmetli çalışırken, son yılda bu sayı birer artmıştır. Sonradan gelen bu çalışanlar İŞKUR tarafından gönderilmiştir. Yardımcı personelden yalnızca 1 memur ve 1 hizmetli kadrolu olarak çalışmaktadır. Okulun teknisyene acil gereksinimi yoktur. Ancak çalışan personel sayısı yeterli değildir.

Anılan hizmetlinin-işçinin bir aylık maaşı (ücreti) ortalama olarak şöyledir:

- 2016-2017 öğretim yılında: Net eline geçen 1.404 TL, brüt 1.799 TL.
- 2017-2018 öğretim yılında: Net eline geçen 1.603 TL, brüt 2.565 TL.
- 2018-2019 öğretim yılında: Net eline geçen 3.235 TL, brüt 2.020 TL.

Okulda çalışan bir memurun bir aylık maaşı ortalama olarak şöyledir:

- 2016-2017 öğretim yılında: Net eline geçen 2.780 TL
- 2017-2018 öğretim yılında: Net eline geçen 3.005 TL
- 2018-2019 öğretim yılında: Net eline geçen 3.455 TL

Akşemsettin MTAL derslik, şube sayısı, derslik ve şube başına düşen öğrenci sayısı

Tablo 4.18’de görülmektedir.

Tablo 4.18. Akşemsettin MTAL Derslik ve Şube Sayısı

Öğretim Yılı	Derslik Sayısı	Şube Sayısı	Derslik Başına Öğrenci	Şube Başına Öğrenci
2016-17	22	18	24,7	30,2
2017-18	22	17	23,9	30,9
2018-19	22	18	19,0	23,2

Kaynak: Akşemsettin MTAL Okulun Öğrenci Kayıt Defteri, 2019.

Okul 24 dersliklidir. Bu dersliklere ek olarak, bilgisayar laboratuvarı, fizik-kimya-biyoloji laboratuvarı, 3 tane de teknik dershanede bu sayıya katıldığında, derslik sayısı 30 olmaktadır. Derslik başına düşen öğrenci sayısı 22,5 ve şube başına düşen öğrenci sayısı 28,1’dir. MEB Ortaöğretim Kurumları Yönetmeliğine göre, Anadolu liselerinde bir şubedeki öğrenci sayısı 34 olarak belirlenmiştir. Bu ölçüte göre, bu okulda şube ve derslik başına düşen öğrenci sayısı oldukça iyi durumdadır.

Okul; toplumsal, kültürel ve sporsal etkinliklerin en iyi şekilde gerçekleştirilmesine uygundur, öğrenci ve öğretmenlerin gereksinimlerini karşılayacak düzeydedir.

Akşemsettin MTAL'nin gelir kaynakları Tablo 4.19'da görülmektedir. Okulun geliri her yıl düzenli olarak artmıştır.

Tablo 4.19. Akşemsettin Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesinin Gelir Kaynakları

Gelir Türü	2016-17	2017-18	2018-19
İl Özel Yönetimi (İdaresi) Bütçesinden Gelen	--	--	--
Millî Eğitim Vakfından Gelen (Eğitime Katkı Payı)	--	--	--
Bağışlar (Kişilerce, Kurumlarca, İşletmelerce, Yapılan Her Türlü Gönüllü Bağış)	11.000	13.000	18.000
Okul Binasını ve Arazisini İşletme / Kira Geliri (düğün, nişan, otopark vb - meyve ağaçları vb)	--	--	--
Okulun Halı Sahasını ve Kapalı Spor Salonunu İşletme / Kira Geliri	--	--	--
Kantin İşletme / Kira Geliri	12.240	14.200	18.385
Zorunlu Masraflar İçin Velilerden Alınan Paralar	--	--	--
Öğrencileri Sınavlara Hazırlama Kursları ve Deneme Sınavları Gelirleri	--	--	--
Döner Sermaye Geliri (diğer okul ve kurumlar için yapılan çalışmalar)	--	--	--
Sosyal Etkinlik Gelirleri (tiyatro, çay, kermes, gün, gece vb)	--	--	--
Dış Kaynak / Proje Geliri (AB Projeleri vb)	--	--	--
Fotokopi vb Gelirleri	--	--	--
Atık Ders Kitabı ve Atık Kağıt Satışından Elde Edilen Gelirler	--	--	--
TOPLAM	23.240	27.200	36.385

Kaynak: Akşemsettin MTAL, İhale Dosyası, Okul-Aile Birliği Gelir Defteri. 2019.

Merkezi yönetim bütçesinden (Ankara) gelen paralar; elektrik, su ve temizlik giderleri, yakacak (doğalgaz), kırtasiye, telefon-internet amaçlı kullanılmaktadır.

Gelirler yıldan yıla değişmektedir. Okulun gereksinimleri dahilinde miktar belirlenerek kamu bütçesinden ödenek talep edilmektedir.

Bağışların ortalama % 95'i, okulda çocuğu bulunan ailelerden gelmektedir. %5'i ise bazı yardımsever yurttaşlardan gelmektedir.

Okul kantini, yıllık enflasyon artışına göre Okul-Aile Birliği tarafından kiraya verilmektedir. Kantin gelirlerinin % 80'i okula, % 10'u İlçe Milli Eğitim Müdürlüğüne, %

10'u da İl Milli Eğitim Müdürlüğü'ne aktarılmaktadır. Her yıl ÜFE'ye bağlı olarak artışlar gerçekleşmektedir.

Akşemsettin MTAL'nin harcama (gider) alanları Tablo 4.20'de görülmektedir.

Tablo 4.20. Akşemsettin MTAL Gider (Harcama) Alanları (TL)

Gider Türü	2016-17	2017-18	2018-19
Personel Giderleri (yönetici, öğretmen, usta öğretici – maaş, ek ders, tazminat vb)	2.000.456	2.345.840	2.450.600
Yardımcı Personel Giderleri (memur, hizmetli, işçi, güvenlik vb – maaş, fazla çalışma vb)	95.890	51.480	147.718
Enerji (odun, kömür, petrol, doğalgaz, elektrik vb)	23.615	28.180	29.500
Su ve Temizlik Malzemeleri	16.290	15.620	19.700
İletişim (telefon, faks, internet, mektup vb) ve Ulaşım	1.080	1.205	1.360
Eğitim Araçları Satın Alma ve Bakım-Onarımı (laboratuvar malzemeleri, bilgisayar, yazıcı, öğrenci sırası, spor malzemeleri vb)	2.500	5.000	6.000
Kitap-Kırtasiye Alımı	7.000	8.500	10.100
Bina ve Tesislerin Bakımı-Onarımı (tamirat, boya-badana, çevre düzenlemesi, tadilat vb)	32.000	45.000	55.000
Donatım (mobilya, döşeme, mutfak, bahçe, yangın malzemeleri vb)	1.150	2.230	4.000
Sosyal Etkinlikler (tiyatro, folklor, spor, tören, ağırlama vb)	3.000	4.000	5.500
Öğrencilere Yapılan Sosyal Yardımlar (burs vb)	-	-	-
Yayın ve Basım Giderleri (okul gazetesi-dergisi vb)	700	750	2880
TOPLAM	2.183.681	2.507.805	2.732.358

Kaynak: Akşemsettin MTAL, Maaş ve Ücret Dosyası, Okul-Aile Birliği Gider Defteri, Okul İhale Dosyası.

Valiliklerce, gerektiğinde yerel yönetimler ile işbirliği yapılarak, okul ve pansiyonlarda hizmetin gereği olan personel ihtiyacı için planlamaların ivedilikle yapılması, ilk etapta İŞKUR aracılığı (TYP) ve diğer imkânlar doğrultusunda ihtiyacın karşılanması önemli görülmektedir.

2017-2018 öğretim yılından itibaren İŞKUR ve Milli Eğitim Bakanlığının anlaşması üzerine, gelen işçilerin ücretleri İŞKUR tarafından karşılanmaktadır.

Temizlik personeline artış olması sebebiyle temizlik ve su giderlerinde artış olmuştur. Teknolojik cihaz alımı, var olan cihazların da zaman içinde bakım ve onarımına

harcanan tutarlar artmıştır. Mesleki Eğitimi Güçlendirme Projesi kapsamında meslek derslerinin öğretilmesinde Mesleki Eğitimde Modüler Sistem uygulanmaya başlamıştır. Bu uygulama ile dersler modüllere ayrılmış ve modüller (üniteler) ayrı ayrı değerlendirmeye alınmıştır.

Modüler sistem ders kaynakları Milli Eğitim Bakanlığı tarafından öğretmenlere hazırlanmış ve sürekli bilgi güncellemesi olan alanlar için çalışmalar sürmektedir.

Milli Eğitim Bakanlığı öğrencilerin ders kitaplarını ücretsiz olarak dağıtmakla beraber meslek derslerinde kullanılacak olan bireysel öğrenme materyallerini ise <http://megep.meb.gov.tr> adresine ücretsiz olarak yüklemektedir.

Meslek öğretmenlerinin, idarecilerin ve öğrencilerin başvuru kaynağı olan bu sitede çerçeve öğretim programları, bireysel öğrenme materyalleri, haftalık ders çizelgeleri ve MEGEP projesinin uygulanmasına dair bütün kılavuzlar yer almaktadır. <http://megep.meb.gov.tr> adresinden öğrenciler bireysel öğrenme materyallerini ücretsiz indirip cep telefonu, tablet ya da bilgisayarlarında inceleyebilmekte; isterlerse yazdırarak kullanabilmektedirler.

Öğrencilerin genel kültür derslerinin kitapları var; ancak mesleki ders kitapları yok. İnternette ders modülleri basılarak öğrencilerin kitap gereksinimleri karşılanmaktadır.

Akşemsettin Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesinde öğrenci başına ve öğretmen başına yıllık ortalama harcama Tablo 4.21’de görülmektedir.

Tablo 4.21. Akşemsettin MTAL Öğrenci Başına ve Öğretmen Başına Düşen Harcama (TL)

Öğretim Yılı	Öğrenci Başına Yıllık Ortalama Harcama	Öğretmen Başına Yıllık Ortalama Harcama	Öğretmen Başına Aylık Ortalama Harcama
2016-17	4.014	51.293	4.274
2017-18	4.768	60.149	5.012
2018-19	6.552	61.265	5.105

Kaynak: Akşemsettin MTAL Personel Maaş Dosyası, Okul Aile Birliği Gider Defteri.

Öğretmen başına yapılan harcama yıldan yıla farklılık göstermiştir. Bu artışın nedenleri şu şekilde açıklanabilir: 2014 yılında dershanelerin kapatılması sonucunda 2015-2016 öğretim yılından itibaren okullarda “yetiştirme kursları” kapsamında, okuldaki bütün 9. 10. 11. 12. sınıf öğrencilerinin tamamına, okulda görevli öğretmenler tarafından her dersten kurs verilebilme olanağının tanınmasıdır. Okulda görülen derslerden ana branşların hepsinden öğretmenlerin kursa katılmaları ve ayrıca kurs ücretlerinin de gece ücreti olarak

ödenmesi bu kalemdeki harcamayı arttırmıştır. Hafta içi kadrolu bir öğretmen, ek ders saat ücreti 16.33 TL alırken; bu ücret hafta sonu ve gece çalışan öğretmen, ücret olarak 17.50 TL almaktadır.

4.4. Bandırma Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi

Okul, 1947 yılında açılmış olup, 2017 yılına kadar 17 Eylül Mahallesi'ndeki binasında eğitim-öğretim çalışmalarını sürdürmüştür. 2017 yılında 100. Yıl Mahallesi'ndeki yeni binasına taşınmıştır. Bandırma ilçe merkezinde bulunmaktadır. Bandırma, sürekli göç almaktadır ve bu nedenle nüfusu sürekli artmaktadır. Bandırma'nın sosyo-ekonomik düzeyi, ortanın bir üst düzeyidir. Geçim kaynakları, hizmet sektörü, inşaat ve ticarettir. İlçe halkı, eğitime önem vermektedir, ancak okul meslek lisesi olduğundan, okula karşı ilgileri "orta" düzeydedir ve okula kısmen destek vermektedirler.

Bu okula, ortaokuldan mezun olanlar içinde LGS sınavları sonucunda başarılı olamayan ve genel Anadolu liselerine bile yerleşemeyen öğrenciler kayıt yaptırmaktadır. Temel amacı, öğrencilere meslek edindirmektir, o nedenle mesleki ve teknik eğitim veren bir okuldur. Öğrencileri arasında başarılı olan ve üniversiteye gitmek isteyenler de vardır.

Okul, 2017-2018 öğretim yılında açılmıştır, gündüzlüdür ve karma eğitim vermektedir. Okul binası, merkezi yönetim bütçesinden (MEB) katkı sağlanarak yapılmıştır.

Bandırma Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi'nin öğrenci sayısı Tablo 4.22'de görülmektedir.

Okul, LGS sınavı sonucunda başarılı olamayan, okulun belirlediği kontenjan miktarına göre öğrencilerin tercih ettiği bir eğitim kurumudur. Özellikle meslek sahibi olmak isteyen öğrenciler okulu tercih etmektedir. Çünkü okul sınavsız alan bir okuldur. Çıracılık eğitim kurumlarının bir üst düzeyindedir.

Bilişim bölümünün olması ve herhangi bir bölüme gidemeyen kız öğrenciler okula kayıt yaptırmaktadır.

Tablo 4.22. *Bandırma Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi Öğrenci Sayısı*

Öğretim Yılı	Yeni Kayıt Olan Öğrenci			Toplam Öğrenci (yeni kayıt olanlar dahil)			Mezun Olan Öğrenci		
	Kız	Erkek	Toplam	Kız	Erkek	Toplam	Kız	Erkek	Toplam
2016-17	4	151	155	22	628	650	1	163	164
2017-18	5	156	161	20	578	598	6	109	115
2018-19	11	132	143	23	573	596	3	156	159

Kaynak: Bandırma MTAL e-okul. 2019.

Aileler, okuduğu bölümde iş bulamama kaygılarının olması nedeniyle bu okullara çocuklarını kaydettirmektedirler. Ayrıca genel Anadolu liselerinin kontenjanlarını artırması, bu okula kayıt sayısını düşürmüştür.

Okula uyum sağlayamayan 9. sınıf öğrencilerinden bir kısmı (10-15 öğrenci) mesleki eğitim merkezine ya da açık liseye geçiş yapmaktadır.

Okuldan mezun olanların sayısının, yeni kayıt olan sayısına oranla düşük olmasının nedenleri, özellikle 9. sınıfta derslerin ortaokul eğitiminden sonra öğrencileri akademik olarak zorlaması sonucunda sınıf tekrarına kalarak açık liseye yönelmeleridir. Ayrıca 10. ve 11. sınıflarda okullar arası nakil yaptırılmaları (endüstri meslek liselerine), açık liseye geçmeleri ve özürsüz devamsızlık sonucunda sınıf tekrarı yapmaları gösterilebilir.

Bandırma Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi öğretmen sayısı Tablo 4.23'te görülmektedir.

Tablo 4.23. *Bandırma Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi Öğretmen Sayısı*

Öğretim Yılı	Kadın	Erkek	Toplam	Öğretmen Başına Düşen Öğrenci
2016-17	22	36	58	11,2
2017-18	21	40	61	9,8
2018-19	22	41	63	9,5

Kaynak: Bandırma MTAL, Personel Kayıt Defteri, 2019.

MEB'in Orta Öğretim Kurumları Norm Yönetmeliğine göre, her 20 saat için 1 öğretmen atanmaktadır.

Okulun öğretmen sayısı yıllara göre çok fazla artmamaktadır. Öğretmenlerin sayısında herhangi bir değişikliğin olmaması, öğretmenlerin okuldan memnun olmaları, diğer meslek liselerine göre de öğrenci disiplinsizliklerin çok az olmasıdır. Aynı zamanda öğretmenlerin çoğunun evlerinin okul çevresinde ya da yakınında bulunması da etken

olarak gösterilebilir. Öğretmen başına düşen öğrenci sayısı MEB tarafından belirlenen ortalama öğrenci sayısından daha düşüktür. Tüm derslerin (branşların) öğretmeni vardır.

Bandırma Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi yardımcı personel sayısı Tablo 4.24’de görülmektedir.

Tablo 4.24. *Bandırma Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi Yardımcı Personel Sayısı*

Öğretim Yılı	Memur	Teknisyen	İşçi	Hizmetli	Toplam
2016-17	1	-	1	2	4
2017-18	1	-	2	2	5
2018-19	1	-	1	3	5

Kaynak: Okulun Personel Kayıt Defteri.

Okulda, üç yıldır 1 memur çalışmaktadır. 2016 yılından sonra hizmetli sayısındaki artışın nedeni, İŞKUR tarafından Toplum Yararına Çalışma Projesi (TYP) kapsamında çalışan işçiler nedeniyle olmuştur.

Okulda bir özel güvenlik görevlisi vardır. Bu görevlinin ücretini (maaşını) İŞKUR karşılamaktadır. Yine bir diğer hizmetli çalışanın da ödeneği İŞKUR tarafından karşılanmaktadır. Okul-Aile Birliği bütçesinden de bir yardımcı personel çalıştırılmaktadır. Güvenlik, ders saatlerinde okulun güvenlik görevlisi tarafından sağlanmakta olup, bahçede nöbet tutan öğretmenlerimiz de yardımcı olmaktadır. Okula gelen kişilerin isimlerini deftere kaydedip, onların kimliklerini geçici olarak almak gibi uygulamalarla kontrol edilmeye çalışılmaktadır.

Gereksinim olduğunda okul müdürlüğü Denetimli Serbestlikten (cezaevi) de eğitim-öğretim dışında temizlik için eleman talep etmektedir. Öğrencilerin evlerine gittikleri saatten sonra okul temizlenmekte ve herhangi bir ücret ödenmemektedir.

Bandırma Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi derslik ve şube sayısı ile derslik başına ve şube başına düşen öğrenci sayısı Tablo 4.25’te görülmektedir.

Okul, 2017-2018 öğretim yılında şehir merkezindeki binasından şimdiki yeni binasına taşınmıştır. Bu nedenle yeni binada derslik sayısı 24’e çıkmıştır. Öğrenci sayılarında bir değişiklik olmamıştır.

Tablo 4.25. *Bandırma Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi Derslik ve Şube Sayısı*

Öğretim Yılı	Derslik Sayısı	Şube Sayısı	Derslik Başına Öğrenci	Şube Başına Öğrenci
2016-17	12	28	54,2	23,2
2017-18	24	28	24,9	21,4
2018-19	24	26	24,8	22,9

Kaynak: Bandırma MTAL, Öğrenci Kayıt Defteri, 2019.

2016-2017 öğretim yılında derslik başına düşen öğrenci sayıları 54,2'dir. Bunun nedeni, eski binanın derslik sayısının az olmasıdır. Derslik gereksinimi, atölyelerde oluşturulan teknoloji sınıflarında giderilmeye çalışılmıştır. Mesleki derslerinin teorik kısımları atölyelerde, kültür dersleri ise normal dersliklerde işlenmiştir.

Meslek liselerinin öğrenci sayısı, diğer okullarda (Anadolu liseleri) olduğu gibi sınıfların standart öğrenci sayısı 34'tür. Bu standarda göre şube başına düşen öğrenci sayısı belirlenen norm sınırlarının içerisinde.

Okul tam gün olarak eğitim öğretim faaliyetlerini sürdürmektedir.

Okulda eğitim sorunsuz bir biçimde ilerlemektedir. Şöyle, okul meslek lisesi olduğu için 12. Sınıflar, üç gün işletmelerde beceri eğitimi, iki gün okulda ders gördükleri için iki şube bir dersliği kullanabilmektedir. Böylece yetersiz derslik sayısı şube sayısı ile denkleştirilmektedir. Okul, "az derslik - çok öğrenci" sloganını benimseyerek eğitim çalışmalarını sürdürmektedir.

Derslik başına ve şube başına düşen öğrenci sayısı bakımından bu lise, diğer liselere göre kalabalıktır. Bunun nedenlerinden biri, okulun derslik sayısının yetersiz oluşudur. Yerleşim yerinin nüfusundaki artışın okul yapılırken doğru hesaplanamaması, bu okulun Balıkesir ilinde çok olmaması (diğer liselere oranla) ve LGS sonucuna göre Anadolu liselerine yerleşemeyen öğrencilerin son olarak bu okulu tercih etmek zorunda kalmalarından kaynaklanmaktadır.

Bandırma MTAL'nin gelir kaynakları Tablo 4.26'da görülmektedir.

Her yıl maliyetlerin artmasına bağlı olarak, okul tarafından kamu bütçesinden gelen ödeneğin artırılması istenmektedir. Tabloda da görüldüğü gibi, okula merkezi yönetimden gelen paralar, yalnızca okulun elektrik, su, yakacak (doğalgaz), telefon ve internet harcamalarını karşılayacak düzeydedir.

Tablo 4.26. *Bandırma Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesinin Gelir Kaynakları (TL)*

Gelir Türü	2016-17	2017-18	2018-19
İl Özel Yönetimi (İdaresi) Bütçesinden Gelen	--	--	--
Millî Eğitim Vakfından Gelen (Eğitime Katkı Payı)	--	--	--
Bağışlar (Kişilerce, Kurumlarca, İşletmelerce Yapılan Her Türlü Gönüllü Bağış)	58.504	30.650	19.520
Okul Binasını ve Arazisini İşletme / Kira Geliri (düğün, nişan, otopark vb - meyve ağaçları vb)	--	700	700
Okulun Halı Sahasını ve Kapalı Spor Salonunu İşletme / Kira Geliri	--	--	--
Kantin İşletme / Kira Geliri	9.408	2.797	--
Zorunlu Masraflar İçin Velilerden Alınan Paralar	--	--	--
Öğrencileri Sınavlara Hazırlama Kursları ve Deneme Sınavları Gelirleri	--	--	--
Atık Ders Kitabı ve Kağıt Satışından Elde Edilen Gelirler	90	140	120
TOPLAM	68.002	34.287	20.340

Kaynak: *Bandırma MTAL İhale Dosyası, Okul-Aile Birliği Gelir Defteri, 2019.*

Velilerden herhangi bir bağış gelmemektedir. Teknik Öğretmen kampından ve açık öğretim lisesi öğrenci kayıtlarından bağışlar gelmektedir. Okul bahçesinde düzenlenen düğün, nişan gibi etkinliklerden de kira ücreti alınmaktadır.

Kantin, önceki yıllarda “açık artırma” ile kiralanmıştır ancak sonraki yıllarda Okul-Aile Birliğine devredilmiştir. Okul-Aile Birliği gelirini kendi gereksinimlerine (tezgah, ocak, tost makinesi) harcama yaptığı için gelir az görülmektedir. Sonraki yıllarda bu gelirin artması beklenmektedir.

Atık ders kitaplarından yıllık ortalama 100 TL gelir elde edilmektedir.

Dış kaynak-proje hibe olarak, okulun yaptığı proje Güney Marmara Kalkınma Ajansı tarafından kabul edilmiştir. Haziranda 2019 yılında ihalesi yapılan okul tezgahları (maliyeti 1.200.000 TL) proje geliri ile alınmıştır.

Bandırma MTAL'nin harcama (gider) alanları Tablo 4.27'de görülmektedir.

Tablo 4.27. *Bandırma Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesinin Gider (Harcama) Alanları (TL)*

Gider Türü	2016-17	2017-18	2018-19
Personel Giderleri (yönetici, öğretmen, usta öğretici – maaş, ek ders, tazminat vb)	3.240.000	3.780.000	4.158.000
Yardımcı Personel Giderleri (memur, hizmetli, işçi, güvenlik vb – maaş, fazla çalışma vb)	80.000	145.000	180.000
Enerji (odun, kömür, petrol, doğalgaz, elektrik vb)	58.000	60.000	102.000
Su ve Temizlik Malzemeleri	1.368	407	3.513
İletişim (telefon, faks, internet, mektup vb) ve Ulaşım	1.080	1.500	2.220
Eğitim Araçları Satın Alma ve Bakım-Onarımı (laboratuvar malzemeleri, bilgisayar, yazıcı, öğrenci sırası, spor malzemeleri vb)	16.200	7.759	5.200
Kitap-Kırtasiye Alımı	559	329	2.948
Bina ve Tesislerin Bakımı-Onarımı (tamirat, boya-badana, çevre düzenlemesi, tadilat vb)	7.653	2.955	4.902
Donatım (mobilya, döşeme, mutfak, bahçe, yangın malzemeleri vb)	12.081	8.716	6.262
Sosyal Etkinlikler (tiyatro, folklor, spor, tören, ağırlama vb)	2.088	380	560
Yayın ve Basım Giderleri (okul gazetesi-dergisi vb)	1.015	309	723
3308 Sayılı Yasa Gereğince Ödenen Sigorta Primleri	85.000	90.000	180.000
TOPLAM	3.505.044	4.097.355	4.646.328

Kaynak: *Bandırma MTAL, Personel Maaş Dosyası, Okul-Aile Birliği Gider Defteri, Okul Harcama (ihale) Dosyası 2019.*

Eski okulda çalışan personel sayısı az iken yeni okula geçilmesiyle personel sayısında artış olmuştur. Dolayısıyla gider artmıştır.

Su ve temizlik giderleri, 2017-2018 yıllarında okulun taşınması sırasında yeni okulda su kullanımı olmaması bu gideri düşürmüştür. Okulda taşınma süresi 2017-2018 eğitim öğretim yılında ana binaya yapılmış olup atölyelerdeki makinaların ve tezgahlarının taşınması 2018-2019 öğretim yılında devam etmiş ve taşınma işi bitirilmiştir. Yapılan giderler kamudan istenen ödenekten karşılanmaktadır.

2016-2017 öğretim yılında okulun “bilişim bölümüne” bilgisayar, yazıcı vb teknolojik donanımların alınması giderleri artırmıştır.

Okulun 2017 yılında yeni binaya taşınması nedeniyle 2018-2019 yıllarında kırtasiye giderlerinde ciddi harcamalar yapılmıştır.

2016-2017 yılında eski okula yapılan tamir-bakım fazla olduğu için giderler de fazla görünmektedir. Sonraki yıllarda yeni okulun iç donanımı (Atatürk Köşesi, Edebiyat Sokağı vb) için harcama yapılmıştır. Yine 2016-2017 öğretim yıllarında mobilya, döşeme, mutfak malzemeleri satın alınmıştır. Bu alımlar bir defaya özgü olduğu için ve sonraki yıllarda gereksinim oldukça satın alındığı gider miktarları düşmüştür. Yeni okula geçilmesi ile sosyal etkinliklere katılım azalmıştır.

Yayın ve basım (gazete-dergi) giderlerinde de azalma olmuştur. Son iki eğitim öğretim yıllarında taşınma işlerinin devam etmesi nedeniyle gider azalmıştır.

Bir meslek lisesinde eğitimin daha verimli verilebilmesi için derslik başına ve şube başına düşen öğrenci sayısının 24'ü geçmemesi beklenmektedir. Çünkü meslek eğitiminin nitelikli olması, öğrendiklerini uygulama olanağının tanınması ve öğrencilerle bire-bir ilgilenmeyle gerçekleşen olaylardır.

Bandırma Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesinde öğrenci başına ve öğretmen başına yıllık ortalama harcama Tablo 4.28'de görülmektedir.

Tablo 4.28. *Bandırma MTAL Öğrenci Başına ve Öğretmen Başına Düşen Harcama (TL)*

Öğretim Yılı	Öğrenci Başına Yıllık Ortalama Harcama	Öğretmen Başına Yıllık Ortalama Harcama	Öğretmen Başına Aylık Ortalama Harcama
2016-17	5.392	55.862	4.655
2017-18	6.852	61.967	5.165
2018-19	7.796	66.000	5.500

Kaynak: *Bandırma MTAL, Personel Maaş Dosyası, Okul-Aile Birliği Gider Defteri, 2019.*

Yıllara göre öğretmen ve öğrenci başına düşen ortalama harcama belirgin şekilde artış göstermektedir. Bunun da en büyük nedeni okulun yeni binasına taşınması ile ihtiyaçlar artmış. Böylelikle gider kalemlerinde artış olmuştur. Yine çalışan sayılarının artması ısınma, enerji gibi harcamaların artması da bu artışa etki etmiştir.

4.5. Enerji-SA Fen Lisesi

Enerji-SA Bandırma Fen Lisesi Okulu ve öğrenci pansiyonu (yurdu) 2010 yılında Sabancı Vakfı tarafından yaptırılmış ve Milli Eğitim Bakanlığı'na devredilmiştir. Okul 23 Ekim 2010 tarihinde eğitim-öğretime açılmıştır.

Okulun öğrenci sayısı Tablo 4.29'da görülmektedir.

Tablo 4.29. Enerji-SA Fen Lisesi Öğrenci Sayısı

Öğretim Yılı	Yeni Kayıt Olan Öğrenci			Toplam Öğrenci (yeni kayıt olanlar dahil)			Mezun Olan Öğrenci		
	Kız	Erkek	Toplam	Kız	Erkek	Toplam	Kız	Erkek	Toplam
2016-17	64	48	112	233	192	425	55	44	99
2017-18	71	46	117	261	153	414	48	42	90
2018-19	52	68	120	212	191	403	40	39	79

Kaynak: Enerji-SA Öğrenci Kütük Defteri, 2019.

Bu okulda pansiyon vardır. Pansiyondan 70 kız ve 70 erkek olmak üzere 140 öğrenci yararlanmaktadır. Okula geliş-gidişler, ilçe merkezinden ve Gönen ilçe merkezinden okulun anlaştığı öğrenci dolmuşları ile (servislerle) sağlanmaktadır. Öğrencilerin okula geliş-gidişlerini, Okul-Aile Birliği'nin anlaşma (sözleşme) yaptığı bir firma sağlamaktadır.

Okula yeni kayıt olan öğrenci sayısı, yıldan yıla artmış ancak toplam öğrenci sayısı yıldan yıla azalmıştır. Bunun nedeni, başka yerleşim yerlerinden gelen öğrencilerin buldukları yerleşim yerlerindeki okula geçiş yapmalarındır (nakil). Bir diğer nedeni, özel sektöre ait liselere geçiş yapmalarındır. Dolayısıyla mezun olan öğrenci sayılarında ve toplam öğrenci sayıları azalmaktadır.

Diğer Anadolu liselerinde sınıf başına öğrenci sayısı 34 iken, fen liselerinde ve proje okullarında bu sayı 30'u geçmemektedir. Sayısal yeteneği güçlü olan öğrenciler fen lisesini tercih etmektedirler.

Enerji-SA Fen Lisesi öğretmen sayısı Tablo4.30'da görülmektedir.

Tablo 4.30. Enerji-SA Fen Lisesi Öğretmen Sayısı

Öğretim Yılı	Kadın	Erkek	Toplam	Öğretmen Başına Düşen Öğrenci Sayısı
2016-17	21	15	36	11,8
2017-18	19	14	33	12,5
2018-19	19	13	32	12,6

Not: Fiilen bu okulda derse giren tüm öğretmenler ve okul yöneticileri dahildir. Kaynak: Enerji-SA Personel Kayıt Defteri, 2019.

Okulun öğretmen sayısı yıldan yıla çok değişmemiştir. Bunu nedenleri şöyle sıralanabilir:

– Okul, öğretmenler tarafından tercih edilen okuldur. Nedeni, bölgenin yeni ve düzenli bir yerleşime sahip olması, öğretmenlerin okula yakın yerlerde ikamet etmesi, ayrıca ulaşım olanaklarının kolay olması.

– MEB Norm Kadro Yönetmeliğine göre, okulun öğretmen sayısı hesaplanırken, bölge normu olarak hesaplanmakta ve her bir branşta 21 saatlik derse bir öğretmen kadrosu verilmektedir. Dolayısıyla okulda norm kadro eksikliği yoktur.

– Öğretmenlerin yer değiştirme işlemlerinin, il içi nakil süresinin görev yaptığı okulda üç yıldan az olmamasıdır.

– Öğretmenler, okulun çalışma koşullarından memnun oldukları için öğrencilerin davranışlarında olumsuzluk görülmediğinden ve okul herhangi bir Anadolu lisesi ya da bir meslek lisesi formatında olmadığından, öğretmenler okuldan başka bir okula tayin istememektedirler. Böylece okulda dikkate değer bir öğretmen değişimi olmamaktadır.

Milli Eğitim Bakanlığı, fen liselerine öğretmen alımlarını önceki yıllarda sınavla yapıyordu. Enerji-Sa Fen Lisesinde varolan öğretmenlerin çoğunluğu bu sınavla gelmişlerdir. Oturmuş bir kadrosu vardır.

Enerji-SA Fen Lisesi yardımcı personel sayısı Tablo 4.31’de görülmektedir.

Tablo 4.31. Enerji-SA Fen Lisesi Yardımcı Personel Sayısı

Öğretim Yılı	Memur	Teknisyen	İşçi	Hizmetli	Toplam
2016-17	--	--	10	1	11
2017-18	--	--	6	2	8
2018-19	1	1	6	--	8

Kaynak: Enerji-SA Personel Kayıt Defteri, 2019.

Okulda kadrolu 8 yardımcı personel çalışmaktadır. Bunlardan 1'i memur, 1'i teknisyen ve 6'sı taşerondan kadroya geçenlerdir. Yıllara göre çalışan sayılarında azalma olmuş. Bunun da nedeni, önceki yıllarda devlet okullarında hademe çalıştırılması, bu hademelerin devlete maliyetinin oldukça yüksek olması ve günümüzde maliyeti düşürmek için hademe çalıştırma işinin İŞKUR aracılığıyla gerçekleştirilmektedir. Yardımcı personel asgari ücret ile çalışmaktadır. Devlet, az ödeyerek daha çok işçi çalıştırma yoluna gitmiştir. İşçiler okulda 9 ay çalıştırılmaktadır. Bunların maaşlarını İŞKUR aracılığıyla devlet ödemektedir. Eş ve çocuk yardımı gibi yan ödemeler de almaktadırlar.

Okul yazışma ve muhasebe işleri, 2016-2017 ve 2017-2018 yıllarında İŞKUR aracılığıyla gelen yardımcı personel tarafından yapılmıştır. 2018-2019 yıllarında yazışma ve muhasebe işlerini yürüten kişi kadroya geçmiştir. Taşeronun kadroya geçmesi ile yazışma ve muhasebe işleri kadrolu çalışan tarafından yapılmaya başlanmıştır. Yine okulun pansiyonunun olması ve pansiyonda herhangi bir arıza olduğunda hemen müdahale edecek bir teknisyeni kadrosuna katmıştır.

Okulda güvenlik görevlisi bulunmamaktadır. Okulun bahçe ve giriş çıkışlarının kontrolü, okulun hizmetlileri tarafından nöbetleşe sağlanmaktadır. Okulun iç kontrolü ise, nöbetçi öğretmenler ve son sınıf öğrencilerinin sırayla görevlendirilmesiyle sağlanmaktadır.

Enerji-SA Fen Lisesinde çalışan bir yardımcı personelin (hizmetlinin-işçinin) bir aylık maaşı (ücreti) ortalama olarak şöyledir:

- 2016-2017 öğretim yılında: Net eline geçen 1.405TL, brüt 1.778 TL
- 2017-2018 öğretim yılında: Net eline geçen 1.603 TL, brüt 2.030 TL.
- 2018-2019 öğretim yılında: Net eline geçen 2.020 TL, brüt 2.558 TL.

Enerji-SA Fen Lisesinde çalışan bir memurun bir aylık maaşı ortalama olarak şöyledir:

- 2016-2017 öğretim yılında: Net eline geçen 2.780 TL
- 2017-2018 öğretim yılında: Net eline geçen 3.005 TL
- 2018-2019 öğretim yılında: Net eline geçen 3.455 TL

Enerji-SA Fen Lisesi derslik ve şube sayısı ile derslik başına ve şube başına düşen öğrenci sayısı Tablo 4.32'de görülmektedir.

Tablo 4.32. Enerji-SA Fen Lisesi Derslik ve Şube Sayısı

Öğretim Yılı	Derslik Sayısı	Şube Sayısı	Derslik Başına Öğrenci	Şube Başına Öğrenci
2016-17	22	16	19,3	26,6
2017-18	22	16	18,8	25,9
2018-19	23	16	17,5	25,2

Kaynak: Enerji-SAFen Lisesi Öğrenci Kayıt Defteri.

Okul 22 derslikten oluşmaktadır. Şubelere ek olarak, bilgisayar laboratuvarı, fizik-kimya-biyoloji laboratuvarı, resim-iş, müzik odası da bu sayıya katıldığında, derslik sayısı 22 olmaktadır. Derslik başına düşen öğrenci sayısı ortalama 18,6 ve şube başına düşen öğrenci sayısı 25,9'dur. MEB Ortaöğretim Kurumları Yönetmeliğine göre, Anadolu liselerinde bir şubedeki öğrenci sayısı 30 olarak belirlenmiştir. Bu ölçüte göre, bu okulda şube ve derslik başına düşen öğrenci sayısı oldukça iyi durumdadır.

Okul 2010-2011 öğretim yılında yeni projeye göre yapıldığı için toplumsal, kültürel ve sorsal etkinliklerin en iyi şekilde gerçekleştirilmesine uygundur, öğrenci ve öğretmenlerin bütün gereksinimlerini karşılayacak düzeydedir.

Fen Liselerine, ortaokul sonunda yapılan LGS sistemi ile öğrenci yerleştirilmektedir. Fen liselerine sayısal başarısı yüksek olan öğrenciler tercih etmektedir. Oranlara bakıldığında öğrenci sayılarında az da olsa azalma görülmektedir. Bunun nedeni olarak özel sektöre ait okullara geçişler söylenebilir. Sayısal anlamda kendini yetersiz gören öğrenciler de merkezdeki diğer Anadolu liselerini tercih etmektedirler.

Enerji-SA Fen Lisesinin gelir kaynakları Tablo 4.33'te görülmektedir. Okulun geliri her yıl düzenli olarak artmıştır.

Okula merkez yönetim bütçesinden (Ankara'dan) gelen paralar, yalnızca okulun elektrik, su, yakacak(doğalgaz), telefon ve internet harcamalarını karşılayacak düzeydedir. Diğer gelirleri şunlardır: Öğrencilerin ailelerinin bağışları, okulu yaptıran yardımsever işadammının parasal ve parasal olmayan yardımları, okul-aile birliğinin çabalarıyla elde edilen gelirler.

Merkezi yönetim bütçesinden (Ankara) gelen paralar; elektrik, su ve temizlik giderleri, yakacak (doğalgaz), kırtasiye, telefon-internet amaçlı kullanılmaktadır.

Milli Eğitim Bakanlığı okullara ödenek göndermektedir. Bu ödeneğin miktarı, varolan okul sayısına ve öğrenci sayısına göre belirlenmektedir. 2016-2017 öğretim yılında

okula bir ödenek ayrılmamıştır. Gönderilen ödenekler temizlik kırtasiye gibi kalemlere harcanmaktadır.

Okula yapılan bağışlar veliler tarafından yapılmaktadır. Tamamen gönüllük esastır. Velilerin bağış konusunda duyarlı olmadıkları söylenebilir. Fen liselerine yardım bağlamında bakış açısı şudur: “Ben çocuğumu bu liseye kazandırdım, bundan sonrasını devlet yapsın”. Bağışlar düzenli yapılmamaktadır. Bağış miktarı, Okul-Aile Birliği tarafından belirlenmektedir. Yıllara göre belirlenen miktarlar 2016-2017 yıllarında 250 TL, 2017-2018 yıllarında 350 TL ve 2018-2019 yıllarında 450 TL’dir.

Tablo 4.33. *Enerji-SA Fen Lisesinin Gelir Kaynakları (TL)*

Gelir Türü	2016-17	2017-18	2018-19
İl Özel Yönetimi (İdaresi) Bütçesinden Gelen	--	--	--
Millî Eğitim Vakfından Gelen (Eğitime Katkı Payı)	--	--	--
Bağışlar (Kişilerce, Kurumlarca, İşletmelerce, Yapılan Her Türlü Gönüllü Bağış)	45.000	55.000	65.000
Okul Binasını ve Arazisini İşletme / Kira Geliri (düğün, nişan, otopark vb - meyve ağaçları vb)	--	--	--
Okulun Halı Sahasını ve Kapalı Spor Salonunu İşletme / Kira Geliri	--	--	--
Kantin İşletme / Kira Geliri	24.000	28.000	32.000
Zorunlu Masraflar İçin Velilerden Alınan Paralar	--	--	--
Öğrencileri Sınavlara Hazırlama Kursları ve Deneme Sınavları Gelirleri	--	--	--
Döner Sermaye Geliri (diğer okul ve kurumlar için yapılan çalışmalar)	--	--	--
Sosyal Etkinlik Gelirleri (tiyatro, çay, kermes, gün, gece vb)	-	-	-
Dış Kaynak / Proje Geliri (AB Projeleri vb)	--	--	--
Fotokopi vb Gelirleri	--	--	--
Atık Ders Kitabı ve Kağıt Satışından Elde Edilen Gelirler	--	--	--
TOPLAM	69.000	83.000	97.000

Kaynak: *Enerji-SAFen Lisesi İhale Dosyası, Okul-Aile Birliği Gelir Defteri.*

Okulun kantini, ilçe milli eğitim müdürlüğü tarafından “açık artırma” ile kiraya verilmektedir. Koşulları uygun olan ve açık artırmayı kazanan işletme, kantini çalıştırmaktadır. Bu işletme ile beş yıllığına sözleşme yapılmaktadır. Herhangi bir sorun yaşanmazsa, beş yıl boyunca aynı işletme kantini çalıştırmaktadır. Kira bedelinin % 80’i

fen lisesine aktarılmaktadır. Kiranın % 10'u ilçe milli eğitim müdürlüğüne ve % 10'u da il milli eğitim müdürlüğüne aktarılmaktadır. Kantin kira bedeli ÜFE'ye göre belirlenmektedir.

Enerji-SA Fen Lisesinin harcama (gider) alanları Tablo 4.34'te görülmektedir.

Yardımcı personel giderlerinde yıllara göre dalgalanmalar görülmektedir. Bunun nedeni, personel sayılarında değişmelerin olmasıdır. 2016-2017 ve 2017-2018 eğitim öğretim yıllarında çalışan personel taşeron firma ile okulda çalışmaktaydı. Aldığı maaşlar asgari ücret olarak ödenmekteydi; ancak 2018-2019 eğitim öğretim yılından itibaren taşeron olarak çalışan tüm personel kadroya geçirilmiştir. Maaşları bir anda artmıştır. İşçi statüsünde kadroya geçirilen personel maaşlarının artmasının yanı sıra aile yardımı ödeneği asgari geçim indirimi ödeneği ve fazla mesai ödeneği gelirlerine eklenmiş oldu. Dolayısıyla 2018-2019 eğitim öğretim yılında yardımcı personel giderinde dikkat çekici bir artış olmuştur.

Tablo 4.34. Enerji-SA Fen Lisesinin Gider (Harcama) Alanları (TL)

Gider Türü	2016-17	2017-18	2018-19
Personel Giderleri (yönetici, öğretmen, usta öğretici – maaş, ek ders, tazminat vb)	1.944.000	1.980.000	2.112.000
Yardımcı Personel Giderleri (memur, hizmetli, işçi, güvenlik vb – maaş, fazla çalışma vb)	174.000	130.200	217.200
Enerji (odun, kömür, petrol, doğalgaz, elektrik vb)	27.000	36.000	45.000
Su ve Temizlik Malzemeleri	15.000	20.000	25.000
İletişim (telefon, faks, internet, mektup vb) ve Ulaşım	5.229	3.702	4.743
Eğitim Araçları Satın Alma ve Bakım-Onarımı (laboratuvar malzemeleri, bilgisayar, yazıcı, öğrenci sırası, spor malzemeleri vb)	3.800	4.200	4.940
Kitap-Kırtasiye Alımı	10.000	15.000	20.000
Bina ve Tesislerin Bakımı-Onarımı (tamirat, boya-badana, çevre düzenlemesi, tadilat vb)	--	--	--
Donatım (mobilya, döşeme, mutfak, bahçe, yangın malzemeleri vb)	136.250	151.300	160.360
Sosyal Etkinlikler (tiyatro, folklor, spor, tören, ağırlama vb)	--	--	--
Öğrencilere Yapılan Sosyal Yardımlar (burs vb)	48.000	48.000	48.000
Yayın ve Basım Giderleri (okul gazetesi-dergisi vb)	--	--	7.500
Hizmet Alımı Giderleri (İşçi çalıştırma bedeli)	86.400	97.200	48.480
Vakıf Gideri (Sabancı Vakfı)	--	600.000	--
TOPLAM	2.449.679	3.085.602	2.693.223

Kaynak: Enerji-SA Maaş ve Ücret Dosyası, Okul-Aile Birliği Gider Defteri, Okul İhale Dosyası, 2019.

Enerjiye harcanan paralar da yıllara göre atarak devam ediyor. 2018-2019 yıllarına bakıldığında aylık ortalama 5.000 TL fatura gelmektedir. Yüksek faturanın gelmesi pansiyonlu okul olmasına da bağlıdır.

Okulun tamir bakım boya gibi işleri en son 2017-2018 yıllarında Sabancı Vakfı tarafından yapılmıştır. 600.000 TL gider hesaplanmıştır; ancak bu tutar okulun hesabına girmeden Vakıf tarafından karşılanmıştır.

Öğrencilere yapılan sosyal yardım olarak, parasız yatılı olanlara harçlık verilmektedir.

Okulda yayınlanan bir dergi vardır. 2016-2017 ve 2017-2018 öğretim yıllarında dergi yayınlanmamış, en son 2018-2019 öğretim yılında yayınlanmıştır. Derginin yayınlanması için yapılan harcamalarda dergiye özel işletmelerin verdiği reklam geliri ile karşılanmaktadır.

Enerji-SA Fen Lisesi'nde öğrenci başına ve öğretmen başına düşen harcama Tablo 4.35'te görülmektedir.

Tablo 4.35. Enerji-SA Fen Lisesi Öğrenci Başına ve Öğretmen Başına Düşen Harcama (TL)

Öğretim Yılı	Öğrenci Başına Yıllık Ortalama Harcama	Öğretmen Başına Yıllık Ortalama Harcama	Öğretmen Başına Aylık Ortalama Harcama
2016-17	5.763	54.000	4.500
2017-18	7.453	60.000	5.000
2018-19	6.682	66.000	5.500

Kaynak: *Enerji-SA Personel Maaş Dosyası, Okul-Aile Birliği Gider Defteri.*

Yıllara göre öğretmen ve öğrenci başına düşen harcamalarda artış görülmektedir. Bunun nedeni olarak öğretmen ve personel giderlerinde artışı söyleyebiliriz. Ayrıca okul giderlerinin enflasyona bağlı olarak maliyetlerin artışı, gider kalemlerine yansımaları olarak söyleyebiliriz.

5. BÖLÜM: TARTIŞMA ve ÖNERİLER

Bu bölümde, proje sürecinde derlenen verilerin çözümlenmesiyle ulaşılan sonuçlar ve bu sonuçlar paralelinde geliştirilen öneriler yer almaktadır.

5.1. Sonuçlar

Bandırma'da okullaşma oranı oldukça yüksektir. Bu oran % 99.5tir. Ortaöğretim Kurumları Yönetmeliğine uygun olarak derslik başına düşen öğrenci sayısı aşılmamıştır.

Liselerin (ortaöğretim) gereksinim duyduğu parasal kaynakların büyük çoğunluğu, merkezi yönetim bütçesinden (Ankara'dan) sağlanmaktadır. Ancak okulların kitap, kırtasiye, eğitim araçları satın alma, bina bakım-onarımı gibi alanlar için harcanacak paranın yetersiz olması ya da hiç olmaması, okul yöneticilerini parasal kaynak bulmaya zorlamaktadır. Bu durum, okul yöneticilerinin okula ve eğitime odaklanmasını engellemektedir.

Liselere, özellikle mesleki-teknik liselere, kişi ve kurumlardan çok az miktarda bağış yapılmaktadır. Anadolu türü okullara olan ilgi biraz daha iyidir. Okulun diğer gereksinimleri için başvurulduğunda, gerekli yardımı yapabildikleri gibi bazen de olumsuz tavır sergileyebilmektedirler. Bu durum yöneticileri zor durumda bırakabilmektedir.

Liselerin gider kalemleri, tüm okullarda birbiriyle benzerlik göstermektedir. Pansiyonlu okullarda personel, barınma, enerji, su ve temizlik gibi giderler her yıl artmaktadır. Fen Lisesinde çalışan yardımcı personel sayısı Anadolu Mesleki ve Teknik lisesinde çalışan personelden daha fazladır. Buna bağlı olarak gider daha fazla olmaktadır. Anadolu Mesleki ve Teknik Lisesi yardımcı personel gereksinimini ücretsiz olarak Cezaevi Denetimli Serbestlik mahkumlarından karşılamaktadır.

Fen lisesi kitap kırtasiye giderleri, yine Anadolu Mesleki ve Teknik Lisesinden oldukça fazladır. Bunun da nedeni bir üst öğrenime geçme konusunda fen lisesinin yaptığı deneme sınavlarının çokluğu, fotokopi çekiminin çok fazla olması ve okula kitap alımının çok olmasıdır.

Toplam giderlere bakıldığında Anadolu Mesleki ve Teknik Lisesinin giderleri Fen Lisesine oranla çok daha fazladır. Anadolu Mesleki ve Teknik lisesinin öğrenci ve öğretmen sayıları Fen Lisesi öğretmen ve öğrenci sayısından çok fazladır. Ancak kitap

kırtasiye harcamaları bakımından fen lisesi meslek lisesini geride bırakmaktadır. Ayrıca fen lisesi pansiyonlu okul olması sebebiyle su ve temizlik giderleri fazladır.

Toplam gelirlere bakıldığında fen lisesi ve Anadolu mesleki teknik lisesi bağış gelirleri farklılık göstermektedir. Veliler tarafından fen lisesine yapılan bağış, mesleki ve teknik liseye yapılandan daha fazladır. Ancak yetersizdir. Fen lisesine yerleşen öğrenci velilerinden bazıları “Biz çocuğumuza gerekli harcamaları yaptık ve buraya yerleştirdik. Gerisi devlete kalmış” diyerek bağış yapmamaktadırlar. Bu durum, okul yönetimini gereksinimlerin karşılanması konusunda zorlamaktadır.

Yine kantin işletme gelirleri, fen lisesinde daha fazladır. Bunun da nedeni olarak fen lisesi konum olarak etrafında öğrencilerin zaman geçireceği yerlerin olmaması, dolayısıyla yeme içme gereksinimlerinin tamamını okul kantininden yapmalarıdır. Tüm bu nedenlerle okul kantin ihale muhammen bedel yüksek olmaktadır. Kantin gelirinin % 80’i okul hesabına geçirilmektedir. Anadolu mesleki ve teknik lisesinde kantin işletmesi okul-aile birliği tarafından yapılmaktadır. Yeni geçilen okulda da 2018-2019 öğretim yılında taşınma nedeniyle gelir elde edilememiştir.

Anadolu lisesi ile imam-hatip lisesi, toplam harcamalar bakımından karşılaştırıldığında Anadolu lisesinde öğrenci ve öğretmen sayısı, imam-hatip lisesinden fazladır. Buna bağlı olarak Anadolu lisesinde gider daha fazla olmaktadır. Ayrıca Anadolu lisesinde çalışan personelin maaşları da fazladır. Nedeni ise Anadolu lisesinin öğretmen kadrosu kıdem yılı olarak imam-hatip lisesinin öğretmen kadrosundan çok daha fazladır. Bu da maaşlarda fark yaratmaktadır. Açılan kurs sayısı Anadolu lisesinde daha çoktur. Öğretmenlerin ek ders ücretleri daha fazla olmaktadır.

Çalışan yardımcı personel sayıları ve bunlara yapılan harcamalar bakımından Anadolu lisesinde çalışan yardımcı personel sayısı ve harcamalar imam hatip lisesine oranla daha fazladır.

Anadolu lisesinde öğrenci ve öğretmen sayısının çokluğuna bağlı olarak su ve temizlik malzemeleri harcaması da çok olmaktadır. Okulda açılan kursları çokluğu, çekilen fotokopilerin çokluğu, kırtasiye giderlerini de imam-hatip lisesine oranla artırmıştır.

Anadolu lisesi ve imam hatip lisesine yapılan bağışlara baktığımızda imam-hatip lisesinde bu rakamlar çok düşüktür. Bunun da nedeni olarak imam hatip lisesine gelir düzeyi daha düşük ailelerin çocuklarının kayıt yaptırdığını söyleyebiliriz. Anadolu lisesi

öğrenci velileri çocuklarının bir üst öğrenime devam etmeleri konusunda daha fedakardır denilebilir.

Anadolu lisesi ve imam-hatip lisesi, kantin kira gelirleri bakımından farklılık göstermektedir. Anadolu lisesinde ilçe milli eğitim tarafından belirlenen bedel üzerinden ihale ile kiralanmaktadır. İmam-hatip lisesinde okul aile birliği tarafından kantin işletilmektedir. Okula kalan gelir bakımından Anadolu lisesinin geliri daha fazla olmaktadır.

Taşıma yapılan okullarda, taşıma ve yemek harcamaları her yıl artmaktadır. Bu harcamaların tamamını devlet karşılamaktadır, öğrencilerin ailelerinden herhangi bir para alınmamaktadır.

Öğretmenler, uzun yıllar aynı okulda çalışmaktadır. Bunun nedeni, okulların merkezde ya da merkeze yakın yerleşim birimlerinde olmasıdır. Görev yaptıkları okul ile evlerinin çok yakın olması ya da ulaşımının kolay olması, aynı zamanda başarılı okullardaki öğrenci profillerinin de uyumlu olmaları, öğrencilere “destekleme ve yetiştirme kursları” kapsamında ders vermeleri sonucunda ek ders ücretinin gece tarifesine göre almaları ve buna ek olarak ayrıca hizmet puanı almalarıdır.

Dershanelerin kapatılması sonucunda okulların adeta dershaneye dönüştüğü görülmektedir. Bu durum öğrencilerin ücretsiz kurs alma olanağı olmasından, öğretmenlerinde ek ücret almasından dolayı, öğretmenler ve öğrenciler için büyük bir avantaj sağlarken, devletin parasal olarak giderlerinde artışa neden olmuştur. Bu da öğrenci başına düşen harcama miktarını arttırmıştır. Meslek liselerinde bu kurslar düzenlenmediğinden artışın olmadığı görülmektedir.

Okullarda yardımcı personel eksikliği (memur, hizmetli ve güvenlik görevlisi) vardır. Bu eksikliği karşılayabilmek için İŞKUR kanalıyla geçici işçi çalıştırılmaktadır. Bu hizmetlerin aksamaması için yapılan düzenleme sonucunda, taşeronluk ve hizmet alımı sektörü oluşmuştur.

Okullarda öğrenci başına düşen harcamaların (meslek lisesi dışında) yüksek olması, derslik başına ve öğretmen başına düşen öğrenci sayısının az olmasından kaynaklanmaktadır. TÜİK’e göre öğrenci başına yapılan eğitim harcaması 2017 yılında 8.111 TL olurken, 2018 yılında ise 9.790 TL olarak gerçekleşmiştir. Bu çalışmada ise bu rakamların altında harcama yapıldığı görülmektedir.

Öğretmen başına düşen yıllık harcama, memur maaşlarına yapılan zam oranlarına göre az da olsa yıldan yıla düzenli olarak artmaktadır.

5.2. Öneriler

Ortaöğretim okullarına parasal kaynak sağlayabilmek ve sağlanan bu kaynakları daha etkin kullanabilmek için öneriler şunlardır:

Meslek liselerinin önemini, önce okulun bulunduğu mahalleye, sonra ilçedeki ve ildeki halka anlatmak için, okulda kermes, çay, mezunlar günü vb etkinlikler, özellikle okul bahçelerinde ya da salonlarında sık sık yapılmalıdır.

“Meslek Lisesi Memleket Meselesi” söylemde kalmamalı, eyleme dönüştürülmelidir. Devlet yetkilileri (öncelikle MEB yöneticileri olmak üzere) kapsamlı bir çalışma yaparak meslek liselerine önem verilmesini sağlamalıdır. Proje okullarının, yalnızca başarılı liselerden değil de en azından her ilde bir mesleki ve teknik lise de “proje okulu” kapsamına alınmalıdır. İmam-hatip liselerine verilen önem ve öncelik, diğer liselere de verilerek sınavla öğrenci alan okullar kategorisine alınmalıdır.

Meslek liselerindeki eğitimin, teorikten öteye uygulamaya yönelik olması sağlanmalıdır. Okullarda yüz-yüze eğitimin yanı sıra öğretmenler işyerlerine giderek öğrencilere eğitimlerini buralarda vermelidir. Örneğin, giyim-üretim teknolojileri alanında eğitim gören bir öğrenci, okulda eski makineyle eğitim görürken işyerlerindeki makineye yabancı kalmaktadır. Devletin her okula makine, araç-gereç yenilemesi yerine işadamları ile protokol imzalayarak meslek atölyelerini derslik haline getirmeleri sağlanmalıdır. Hem okulun derslik sorunları çözülmüş olacak, hem de öğrenciler görerek, uygulayarak eğitime katılacakları için iş yaşamına daha hazırlıklı gireceklerdir. İşyeri sahibi de yetişmesine öncülük ettiği öğrenciyi işgören olarak kendi işyerine katması daha kolay olacaktır. Böylece işyeri sahibi alacağı işgörenin yetişmesine kendisi de katılacaktır. Meslek liselerinden mezun olan öğrencilerde işsiz kalmaktan kurtulacaklardır.

Okullarda açılan destekleme ve yetiştirme kursları, yeniden düzenlenmeli ya da sonlandırılmalıdır. Çünkü alınan duyumların hiç hoş olmadığı, istismara açık bir alana dönüştüğü vurgulanmaktadır. Öğrencilere bir dersten kurs almaları sonucunda notlarına yansıtacağı söylenmesi, bu durumun ne kadar sıkıntılı olduğunu göstermektedir. Destekleme ve yetiştirme kursları devam ettirilecekse, açılma kriterleri değiştirilmelidir. Kursun açılması için en az 10 öğrenciye kadar olan kriter korunmalı, ancak bu kursu almak

isteyen öğrenci bu sayının altında ise o öğrencinin ikametine en yakın okulda bu kursa katılması sağlanmalıdır.

Okullarda işgören eksikliği (memur, hizmetli ve güvenlik görevlisi) vardır. Bu sorunu aşmak için okul yöneticileri, okul-aile birliklerinden parasal destek alarak işçi alımına ya da devletten hizmet alımı (İŞKUR) yoluna gitmektedirler. Bu sistem ile özel şirketlere ödenen ücretin önüne geçilmiştir. Bu durumda devletin harcama miktarını da azaltmaktadır. Okullar asgari ücretten hizmetli, işgören vb çalıştıracaksa, aradan özel şirketi çıkartıp, bu işi devlet doğrudan yapmalıdır.

Bu araştırmaya benzer araştırmalar, Türkiye'deki coğrafi bölgelerde ve hatta ulusal düzeyde de yapılmalıdır. Araştırmalara devletin tüm eğitim birimleri katkı yapmalıdır.

KAYNAKÇA

- Âdem, M. (1993). *Ulusal Eğitim Politikamız ve Finansmanı*. Ankara: Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Yayını.
- Akın, U. (2009). Türkiye’de Eğitim Bütçesi. *Milli Eğitim Dergisi*, 184, 8-25.
- Çakmak, Ö. (2008). Eğitimin Ekonomiye ve Kalkınmaya Etkisi. *Dicle Üniversitesi Ziya Gökalp Eğitim Fakültesi Dergisi*, 11, 33-41.
- Diñer, N. O. (2018). Liselerin gelir kaynakları ve harcama alanları. Pamukkale Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü. Denizli.
- Güngör, G ve Göksu, A. (2013). Türkiye’de Eğitimin Finansmanı ve Ülkelerarası Bir Karşılaştırma. *Yönetim ve Ekonomi Dergisi*, 20, 59-72.
- Karaçalı, M. (2011). *Eğitimin Ekonomik Temelleri*.
<http://biologmehmet.blogcu.com/11419056> sayfasından erişilmiştir.
- Kavak, Y. ve Ekinci, C. E. (1994). Eğitim Finansmanı Sorunu ve Maliyetlerin Azaltılmasına İlişkin Alternatif Stratejiler. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 10, 65-72.
- Kızılloluk, H. (2007). Ekonominin Eğitimin Amaçları ve İçeriği Üzerindeki Etkileri. *Cumhuriyet Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Dergisi*, 8,121-130.
- MEB (2018). *Orta Öğretim Kurumları Yönetmeliği*. <https://ogm.meb.gov.tr/> sayfasından erişilmiştir.
- Öz, E. (2014). *Eğitim ve ekonomi ilişkisi*. Kamuda Sosyal Politika Dergisi, 29, 35,40.
- Serin, N. (1979), *Eğitim Ekonomisi*, Ankara Üniversitesi Eğitim Fakültesi Yayını, Ankara.
- Şener, O. (1987). *Eğitim Ekonomisinin Temel İlkeleri*. 3. Türkiye Eğitim Maliye Sempozyumu Bildiri Kitabı, İstanbul.
- Tezcan, M. (1996). *Eğitim Sosyolojisi*. Ankara: Anı Yayıncılık.
- Tural Kurul, N. (2012). *Eğitimin Finansmanı*. Ankara:Siyasal Kitabevi.
- Tuzcu, G. (2004).Eğitimin Finansman Gereklere ve Boyutları. *Millî Eğitim Dergisi*, Yaz 163.

Tuzcu, G. (2006). *Eğitimde Vizyon 2023 ve Avrupa Birliğine Giriş S¼reci*. T¼rk Eğitim Derneği (TED) Yayını, Ankara.

Tuzcu, G.(2016), *Eğitim Planlaması*, Pamukkale Üniversitesi, Denizli.

Tuzcu, G.(2018), *Eğitim Ekonomisi*, Pamukkale Üniversitesi, Denizli.

T¼rkiye İstatistik Kurumu (T¼İK), (2018). *Eğitim Harcamaları İstatistikleri*, <http://tuik.gov.tr> sayfasından erişilmiştir.

EKLER

EK – 1. GÖRÜŞME FORMU

Değerli Meslektaşım,

Aşağıdaki sorulara vereceğiniz yanıtlar, “Liselerin Gelir Kaynakları ve Harcama Alanları” adlı araştırmada kullanılacaktır. Elde edilen bilgiler bilimsel bir çalışmada kullanılacaktır. Bu sebeple adınızı yazmayınız. Bu çalışmaya yapacağınız değerli katkılar için teşekkür ederim.

Ender AFACAN

Pamukkale Ün. Yüksek Lisans Öğrencisi

1. Okulunuzun gelirleri nelerdir?
2. Okulunuzun giderleri nelerdir?
3. Okunuzun personel sayısı ne kadar?
4. Okulunuzun sınıflarındaki öğrenci sayısı kaçtır?
5. Okul aile birliğinin okula parasal gelirleri nelerdir?
6. Okula bakanlık tarafından devlet bütçesinden gelen ödenek var mıdır, varsa miktarı nedir?
7. Okula veli tarafından bağış yapılıyor mu, yapılıyorsa miktarı nedir?
8. Okulunuzun gereksinim duyduğu parasal kaynaklar, gereksinim duyduğunuz zamanda geliyor mu? Gelmediği zaman ne tür çözümler üretiyorsunuz?
9. Okuluza en çok bağış yapanlar kimler?
10. Okuluza yapılan bağışlar düzenli mi?
11. Geçen sene yapılan bağışlar ile bu sene yapılan bağışlar farklı mı?

ÖZGEÇMİŞ

Kişisel Bilgiler	
Adı	Ender
Soyadı	AFACAN
Doğum Yeri ve Tarihi	Soğucak– 04.02.1978
Uyruğu	T.C.
İletişim Adresi ve Telefonu	Hürriyet İlkokulu/ Bandırma -BALIKESİR 0505 451 87 04
Eğitim	
İlköğretim	Soğucak Köyü İlkokulu, Soğucak Köyü Ortaokulu Savaştepe/ Balıkesir
Ortaöğretim	Balıkesir Cumhuriyet Lisesi
Yükseköğretim (Lisans)	Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi, Sınıf Öğretmenliği Bölümü.
Yükseköğretim (Yüksek Lisans)	Pamukkale Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Eğitim Yönetimi ve Planlaması Anabilim Dalı (Tezsiz).
Yabancı Dil	
Yabancı dil adı- SINAVIN ADI- Sınavın yapıldığı ay ve yıl	-----
Meslek Deneyimi	
2002-2004	İstanbul-Avcılar, MEV Nihat Çandarlı İlköğretim Okulu
2005-2009	Balıkesir- Susurluk, Şerafettin Tunalı İlköğretim Okulu
2009-2011	Van-Merkez, Aktaş İlkokulu
2011-2012	Denizli-Merkez, İl Milli Eğitim Müdürlüğü Norm Fazlası
2012-2014	Denizli-Güney, Atatürk İlkokulu
2014-2015	Balıkesir-Ayvalık,Çakmak İlkokulu
2015-.....	Balıkesir-Bandırma, Hürriyet İlkokulu